

Пензије на опасној низбрдици

НЕПРАВЕДНО ДВОСТРУКО СМАЊЕЊЕ ИМОВИНЕ

Сучељен са новим атаком на месечна примања војнопензионерске популације, Главни одбор УВПС ће на предстојећој седници, како се очекује, повући више потеза којима ће стати на страну обесправљених пензионера и покренути правне процедуре, како би се испоштовали постулати праве државе. Ауторитет државе још једном је на провери. Да ли га урушавају чиновници? Чињењем или нечињењем, како год?

Ових дана посланици Народне скупштине Републике Србије изгласали су закон према којем ће свим пензионерима чије су месечне припадности изнад 25.000 динара бити умањене. За војне пензионере то је од 2008. године други велики удар на лични стандард. Када су од 1. јануара 2008. године ванредно увећане пензије у Србији исти аршин није примењен и за војне пензионере. Због тога су, после одбијања надлежних државних органа, да ускладе и војне пензије, уследиле масовне тужбе оштећених подофицира и официра у пензији. Епилог је познат: Уставни суд Србије је у два наврата својим одлукама потврдио да су на увећање пензија имали право и војни пензионери, што је потврђено и пресудама Управног суда Србије и Врховног касационог суда. Надлежни државни органи, пре свих Републички фонд ПИО, већ дуже време не поступају у складу са одлукама и пресудама. Неодговорни чиновници тако доводе у питање правну државу. Војни пензионери тиме доживљавају грубу дискриминацију.

Најновији закон којим се од 1. новембра ове године смањују пензије, према првим реакцијама правних стручњака, није у сагласју са Уставом и законом. Због тога ће многи, међу којима и Удружење војних пензионера Србије, поднети уставну иницијативу, како би се рашчистио све у вези са војним пензијама. Наиме, према правној науци, пензија је стечено право, па га самим тим државни органи не могу дерогирати. Током минулих деценија пензионери су у пензионери фонд уплаћивали прописане износе, што би требало да гарантује редовну исплату пензија. Где су те паре отишле, то свакако грађани Србије заслужују да им се саопшти.

Многи од економских стручњака рекли су да средства која се буду обезбедила умањењем плата и пензија неће стабилизирати државну касу. Сви знамо да је она испражњена. Али је свима јасно да су минулих деценија две странке, како дођу на власт, нештедемице запошљавале своје активисте. Дакле, за њих су проналазили уточиште на државним јаслама, на штету пореских обвезника. Колико је хиљада чиновника, од којих неки не знају шта ће од досаде са собом, вишка у државној администрацији, то ће показати време.

Расподела терета финансијске консолидације земље такође је неправедна. Предлагачи мера, то је пре неколико дана објављено, били су за варијанту да се свим пензионерима линеарно смање примања за пет одсто. Тиме би били постигнути исти ефекти као у законском решењу где се од дела пензије одузима чак четвртина.

Да ли је на сцени покушај стварања неправедне уравниловке?

Најтежи проблем у наметнутом решењу представља социјална ситуација у свакој породици понаособ. Далеко би праведније било када би се у свакој породици утврдила просечна примања по члану домаћинства, у све остало значајано за одлучивање - у виду социјалних мапа. Тек тада би се могло да сагледа коме и колико треба смањити пензија. Удружење војних пензионера Србије које издваја значајна средства из месечне чланарине за помоћ материјално угроженим породицама, примењује управо тај принцип. Солидарну и хуманитарну помоћ добијају најсиромашније породице, где су одиста минимални приходи по члану домаћинства.

Пензионери су категорија која свакога месеца, неко мање неко више, мора да издвоји новац за лекове, туђу негу и помоћ и друге потребе. Многима супружници не раде нити су стекли пензију. Деца пензионисаних подофицира и официра, због честих прекоманди и у гашења великог броја радних места у Србији нису запослена, па их издржавају родитељи.

Смањење пензија је и дубоко морално питање. Није ли понижавајући однос у којем се смањују тешком муком зарађене пензије? Да ли су, рецимо, надлежни државни органи предузели све да нелегалне токове новца „утерају“ у легалне. Колико је само директора јавних предузећа која тону у губитке, а чији директори имају примања од више стотина хиљада динара. Где је ту правда? Тим предузећима газдују државни органи, који као да не виде дубине и неправду. Хајдемо да још једном преиспитамо неопходност постојања управних одбора и надокнаде које примају њихови чланови. Ако су институцијама потребни управни одбори да учинимо то да их не делегирају странке него да их бирају конкурсне комисије, према њиховој стручности, досадашњим резултатима и програмима развоја. Не разумемо како држава није у стању да наплати порез од тајкуна који поседују енормно богатство, него од пензионерске сиротиње.

Зашто би се странке финансирале из буџета? Није ли праведно да они који су чланови странака, чланарином „покрију“ трошкове партија. Ако буду давали из ценова, домаћински ће се опходити. Уколико им се паре додељују из буџета, ето апетита за разна трошења. Принцип самофинансирања углавном примењују удружења. Суштина је у следећем: они који су интересно организовани, треба да снесу трошкове.

Одавно слушамо намере државних органа да укину беспотребне агенције које су се бирократским резонам намножиле до бројке од више стотина. За њихово финансирање се издваја више десетина милијарди динара. Које је, заправо, у интересу да агенције „гутају“ паре?

Зашто здравство не може лекове да набави директно од произвођача? Због чега су произвођачи онемогућени да учествују на државним тендерима? Ко то и из којих разлога намеће законску обавезу да се медикаментима државни апотекарски ланци снабдевају од посредничких фирми, у којима се цене немилице надзиђују? Где одлазе те паре? Много је питања која надлежни државни органи треба да поставе и решавају на фону уставности, законитости, праведности, једнакости и поштења.

Сучељен са новим атаком на месечна примања војнопензионерске популације, Главни одбор УВПС ће на предстојећој седници, како се очекује, повући више потеза којима ће стати на страну обесправљених пензионера и покренути правне процедуре, како би се испоштовали постулати праве државе. Ауторитет државе још једном је на провери. Да ли га урушавају чиновници? Чињењем или нечињењем, како год?

Звонимир Пешић

Обележавање стогодишњице од почетка Првог светског рата и 70-годишњице од ослобођења Београда у Другом светском рату

КОРАКОМ ПОБЕДНИКА

На паради је први наступио подешелон ратних застава, а кадети Војне академије свечано су пронели реплике пуковских застава из Великог рата, заставе јединица НОВ Југославије и војне заставе јединица Војске Србије

Величанственом војном парадом под називом „Корак победника“ у Београду је 16. октобра, обележена стогодишњица од почетка Првог светског рата и 70-годишњица од ослобођења главног града. Свечаности су присуствовали председник Републике Србије Томислав Николић, председник Руске Федерације Владимир Путин, премијер Александар Вучић, председник Републике Српске Милорад Додик, министар одбране Братислав Гашић, начелник Генералштаба Војске Србије генерал Љубиша Диковић, представници законодавне, извршне и судске власти, представници Владе Руске Федерације дипломатског кора акредитованог у нашој земљи, високе делегације земаља учесница у ослобађању Београда, гости из иностранства, представници верских заједница, ветерани, хероји битака за ослобођење Београда и бројни грађани.

Делегацију Удружења војних пензионера Србије предводио је председник Љубомир Драгањац.

Парада је отпочела почасном артиљеријском палбом са три плотуна из шест артиљеријских оруђа. У свечаном строју на београдском Ушћу код Палате Србија, у славу херојима који су своје животе положили на олтар отаџбине, одважним коракком победника, продефиловало је више од 3.000 војника и старешина Војске Србије са око 400 средстава ратне технике.

Према речима председника Републике Томислава Николића, који се обратио високим званицама и окупљеном народу, историја Војске Србије је историја одбрамбених ратова, слободарска снага, епопеја жртве за спас државе и народа, спас других држава и других народа, а док је бранио своју кућу, српски војник је бранио и исток и запад и север и југ, слабио и заустављао силнике.

Увек на страни праведника и победника

- Одувек су грађани наше земље поносни на своју војску. Не само зато што је изникла из народа, што је била и остала народна, већ и зато што никада у својој вековној историји није водила освајачке ратове, што јунаштвом наших предака, славним победама у оба светска рата, у светску повест своје име уписује увек на страни праведника и победника – истакао је председник Николић.

Парадом, како је нагласио, поздрављамо модерног српског војника који корача поносан на наслеђе својих предака, спреман да брани своје, одан мисији стабилности у земљи и региону, миру у Европи и свету. То је прилика, како је поручио, да сви поздравимо официре који су униформу и понос наследили од Милунке Савић,

Пажњу многобројних грађана побудио је самоходни топ, понос наше одбрамбене индустрије

Павла Јуришића Штурма, Косте Војиновића, војвода Живојина Мишића, Радомира Путника, Степе Степановића, Петра Бојовића, затим Коче Поповића, а војевање учили на Церу, Колубари, Солунском и Сремском фронту, Сутјесци, Кошарама, у биткама за одбрану и ослобођење Београда.

- Поздрављамо Војску Србије која је на првом месту међу институцијама којима грађани највише верују, зато што свакодневно бди над сном наше деце и судбином свог народа, без обзира да ли је рат или мир. Данашња парада је свечан и изузетно важан тренутак, показатељ спремности Војске Србије, и заједништва војске и грађана – оценио је председник Николић додајући да су данас на паради и производи војне индустрије Србије, српске памети и признате технологије, који су по квалитету равни онима који долазе из најразвијенијих земаља.

Обраћајући се председнику Путину, председник Србије је поручио да се величина и истинска доброта човека и народа виде у томе како се понаша према слабијима од себе, какав је према онима према којима не мора да буде ни добар, ни посвећен, којима не мора да помогне, а помаже увек, несебично и од срца.

- Не једном у својој историји Србија - мала словенска земља, осетила је велику, јунаштвом и чојством овечану руску помоћ коју сте нам пружали не размишљајући о последицама по своју државу и народ – нагласио је председник Николић додајући да ће споменик руском цару Николају Другом Романову бити ускоро откривен у Бео-

граду, који је својим ултиматумом упућеним савезницима спасао од уништења српску војску и избегли народ.

Председник је подсетио на помоћ коју је Русија, током Великог рата, упућивала Србији у људству и средствима, као и да се на Солунском фронту, уз српског војника и савезнике борило 30.000 руских војника.

Две војске везују слободарство и херојство

- Србија је прекривена заједничким хумкама, костурницама и гробљима као сведочанствима о страшном изгинућу руског војника на српској земљи. А земља натопљена заједничким знојем увелико је заједничка земља, земља натопљена заједничком крвљу бранилаца, светиња је за њихове наследнике – истакао је председник Републике Србије указујући да две земље везује порекло, језик, обичаји, вера, историја, култура, узвишено слободарство и херојски понос, заједничке хумке и безимени гробови, остављена сирочад и жене, прекинути млади животи, изгубљене генерације које памте наше заједничко војевање.

И у Другом светском рату, подсетио је председник Николић, партизани и црвеноармејци, раме уз раме, у победничком походу против фашизма ослобађају Београду, а како су и војевали један уз другог, тако данас један до другог деле хумке на Гробљу ослободиоцима Београда.

- У име свих грађана Србије, данас сам уручио наше највише одликовање - Орден Републике Србије на великој огрлици,

Ослободиоци у Београду 1944. године

председнику Руске Федерације. Драги Владимире Путину, највиши орден Републике Србије, који сте једино Ви добили, изливен је од крви и суза нашег нападеног народа, искован од оружја које је српски војник носио у ратовима. Носите га у знак захвалности моје земље за сваког војника ваше земље који се из Првог и Другог рата вратио из Србије у Русију, или је, нажалост, остао заувек код нас – нагласио је председник Николић изражавајући жељу поручујући да наша заједничка славна историја остане трајна и нераскидива веза братства, пријатељства које је одувек било, јесте и биће на понос нашим државама и народима.

Он је, такође, додао да је присуство руског председника Путина на паради Војске Србије, првој након готово 30 година, велика част и симбол наше заједничке славне прошлости, садашњости и будућности, али и сећање на победе и јунаке којима припадници Војске Србије посвећују свој корак победника.

Партизани дали велики допринос савезничкој победи

Поздрављајући председника Србије, премијера, ветеране и учеснике параде, председник Руске Федерације Владимир Владимирович Путин је, између осталог, рекао да се радује што присуствује паради на месту где су, седамдесет година раније, совјетски војници заједно са борцима НОВ ослободили Београд и сломили фашистичког завојевача.

- Београдска операција, током које је била уништена моћна групација немачке војске, постала је важна етапа на путу према заједничкој победи. Наши народи су заједно водили дугу, упорну и крваву борбу против нациста. Али Совјетски Савез и Југославија су заједно повели непоколебљиву ослободилачку борбу. Глави рушилачки удар Хитлера био је на Источном фронту, али је велики допринос заједничкој борби против нациста дао и партизански отпор на Балкану. Партизани су везали десет хитлеровских дивизија, они нису дали да та војска крене ка Совјетском савезу и његовим градовима Стаљинграду и Курску, већ

су дали огроман допринос савезничкој победи у Другом светском рату. Непријатељ је био сломљен. Сви знамо да је Совјетски савез имао кључну улогу у савладавању фашизма, али ми никада нисмо делили победу на своју и на туђу и увек ћемо се сећати помоћи савезника у антихитлеровској коалицији и покрета отпора, рекао је председник Путин.

- На ову годишњицу ослобођења Београда одајемо поштовање свима који су се борили против нацизма у Другом светском рату. Драги пријатељи, наши очеви и деде су се борили за праведну ствар. Њихова храброст не позна границе, њихова воља и ратно братство нису могли да буду побеђени. Њихова снага духа била је изнад свега. И данас, на овој паради, ми се заједно сећамо њихових подвига и одајемо захвалност нашим ветеранима, решени да будемо достојни њихове победе и њихове славе. Следеће године 9. маја ми ћемо сви заједно обележити 70 година од велике победе у Другом светском рату. Ми смо платили велику и скупу цену и наша заједничка обавеза је да се сећамо победе у Другом светском рату и да се супротставимо покушајима хероизације нациста и њихових помагача. Да учинимо велике напоре у развоју атмосфере поверења и узајамног разумевања на нашем континенту. Од свег срца честитамо празник ослобођења Београда, рекао је Владимир Путин.

Свечани дефиле ешелона српске војске започео је предајом рапорта, команданта параде, начелника Генералштаба Војске Србије генерала Љубише Диковића председнику Николићу, након чега су небо над Ушћем преплавили падобранци 63. падобранског батаљона. Њих 30 скочило је са висине од 1.800 метара, носећи заставе Србије и Војске Србије.

Засатаве из два рата

Здружени војни оркестар, уз звуке парадног марша Станислава Биничког, давао је ритам пешадијском и моторизованом ешелону, а Дунавом се узводно, у свечаном миноплову, главној трибини приближавао ешелон Речне флотиле.

Свечани дефиле, у више наврата, надлетао је део Ваздухопловства, са више десетина летелица, а први налет чинио је по-

дешелон ловаца-пресретача МиГ-29, МиГ-21 и пар јуришника „Орао“. У двоседу МиГ-29 био је командант Ваздухопловства и ПВО генерал мајор Ранко Живак.

Једновремени бат корака означио је долазак пешадијског ешелона који је чинило 11 подешелона, са по 180 војника, подофицира и официра, који су газили чврстим стројним кораком. Први је наступио подешелон ратних застава, а кадети Војне академије свечано су пронели реплике пуковских застава из Великог рата, заставе јединица НОВ Југославије и војне заставе јединица Војске Србије.

Крај дефилеа пешадијских подешелона обележио је егзерцир припадника Гарде, праћен звуцима корачнице „Општање словенске жене“, композитора Василија Агапкина, коју је 1912. године посветио Српкињама које су испраћале своје мужеве у Балкански рат.

„Рубним поздравом“ припадници Речне флотиле започели су дефиле на води представљајући грађанима и гостима параде пловила из свог састава. Десном обалом Дунава, упоредо са дефилеом пешадијског ешелона, смењивали су се речни патролни чамци, речни миноловци и десантни јуришни чамци.

Нова средства на паради

Заглушујућа грмљавина на београдском Ушћу била је знак да Булеваром Николе Тесле наилази моторизовани ешелон Војске Србије, од којих су 12 подешелона чинили системи који се налазе у употреби наше Војске, док су у једном подешелону продефиловала средства која тренутно развијају Војнотехнички институт и предузеће „Југоимпорт“ СДПР.

Погледе најмлађих посетилаца параде су привукли тенкови, амфибије и ракетни системи, чији су пролазак испратили са посебном пажњом, док су налет другог подешелона ваздухопловних снага, млазних авиона Г-4 „Супер галеб“ и школских авиона „Ласта“, конструисаних и произведених у Србији, сви посетиоци пропратили очију упртих у небо.

За познаваоце војне технике прави празник за очи био је подешелон средстава које тренутно развијају ВТИ и предузеће „Југоимпорт“, међу којима и вишенаменско оклопно возило „Лазар 1 и 2“, вишенаменски лансер ракета „Морава“, самоходне хаубице 122мм „Соко“ и „СОРА“ и тактичка беспилотна летелица „Пегаз“.

Престоничким небом прогмео је налет трећег подешелона ваздухопловних снага који су чиниле групе од по три хеликоптера, једног вишенаменског и по два хеликоптера опште намене. Ваздухоплови типа Ми-8 и Ми-17 и „Газела“ наоружана ракетама „Маљутка“.

Последњи налет ваздухопловног ешелона Војске Србије Булеваром Николе Тесле, био је увертира за наступ акро-групе Ратног ваздухопловства Русије „Стрижи“ предвођени потпуковником Сергејем Осјакином, замеником командира те акро-групе.

Публику је без даха оставила комплетна акро-група, прво наступ четири авиона, а затим и соло наступ авиона МиГ-29, који су парали небо над Београдом, смењујући се у формацијама по којима су „Стрижи“ у целом свету препознатљиви.

Поводом 70. година од ослобођење наше престонице од фашистичког окупатора

ГРАД ХЕРОЈ

На трибини посвећеној Београдској операцији говорили припадници јединица НОВЈ које су ослобађале престоницу, историчари и генерали

Ослободиоци су у Београду освајали зграду по зграду

У организацији невладине организације, Друштво за истину о Народноослободилачкој борби, 13. октобра, у Дому ратних војних инвалида у Београду, одржана је трибина посвећена Београдској операцији и ослобођењу Београда од фашиста 1944. године. Трибини је председавао генерал-потпуковник у пензији Светозар Оро.

У Београдској операцији учествовале су борбене јединице Прве армијске групе НОВЈ и дела Трећег украјинског фронта Црвене армије током септембра и октобра, за ослобођење главног града Југославије и Србије. Београдска операција је почела ослобођењем Горњег Милановца, 12. септембра и трајала до 22. октобра, када је окупатор протеран до линије одакле артиљеријом није могао да туче Београд.

Од снага НОВЈ у борбама су учествовали Први пролетерски корпус (1. и 6. пролетерска, 5, 17, и 21. ударна дивизија) и два наеста ударни корпус (11, 16, 36, и 28. ударна дивизија) и 23. дивизија 14. корпуса - укупно око 50.000 бораца. У оквиру снага Црвене армије: Четврти гардијски механизовани корпус генерала В.Ј. Жданова са ојачањима, затим 73, 263, 74. и 233. стрељачка дивизија, авио и снаге речне флотиле - свега око 40.000 бораца.

Немачке снаге су сачињавали: ужа одбрана града Београда око 30.000 војника и Штетнерова корпусна група око 30.000 војника - свега око 60.000 војника.

Врховни командант НОВ и ПОЈ, маршал Југославије Јосип Броз Тито поверио је командовање и руковођење: - снагама Главног штаба Србије (команданти генерал-лајтнант Коча Поповић, политички комесар Милосав Милосављевић, начелник штаба Рудолф Приморац) са задатком да у садејству са Црвеном армијом ослободе Србију јужно од Београда и спречавају повлачење немачких снага из Грчке преко

Србије. - снагама 1. армијске групе да у садејству са Црвеном армијом ослободе Београд.

Штаб 1. армијске групе (уједно и први пролетерски корпус) командант генерал-лајтнант Пеко Дапчевић, политички комесар пуковник Мијалко Тодоровић и начелник штаба пуковник Саво Дрљевић. Штаб 12. ударног корпуса, командант генерал-мајор Данило Лекић и политички комесар пуковник Стефан Митровић.

На трибини су говорили: генерал-потпуковник у пензији Светозар Оро, др Младенко Цолић, историчар НОР-а о снагама, замисли и дејству страна, Зденко Дупланчић, ваздухопловни пуковник, учесник операције о првој пролетерској дивизији, Андрија Рашета, генерал-пуковник у пензији, председник дивизијске секције, о шестој личној дивизији, Мићо Грубор, генерал мајор у пензији, председник дивизијске сек-

ције, о 5. и 11. крајишкој ударној дивизији, Жика Стојишић, генерал потпуковник у пензији, учесник операције, о 16. и 36. војвођанској ударној дивизији, Никола Живковић, пуковник у пензији, председник дивизијске секције, о 28. славонској ударној дивизији, и Јово Радовановић, пуковник у пензији, учесник операције, историчар, о 21. српској ударној дивизији.

У тим судбоносним данима за Југославију и Србију, када су победоносне јединице Црвене армије ушле у Србију а јединице савезника ослобађале Италију, дошло је до борбе за ослобођење Београда. И краљ Петар II Карађорђевић је схватио да Немачка и њени савезници губе рат и да је дошло време да се и он ослободи баласта југословенске војске у отаџбини на челу са генералом Драгољубом Михаиловићем. Зато је донео указ бр.881.од 29. 8.1944.г. којим се Драгољуб Михаиловић разрешава дужности начелника Штаба врховне команде у окупираној Југославији, а упутио је позив Србима, Хрватима и Словенцима да се уједине и приступе Народноослободилачкој војсци под командом маршала Тита. У жељу битке за Србију, 12. септембра 1944. године, краљ Петар II Карађорђевић је јавно позвао четнике да приступе Народноослободилачкој војсци Југославије, а оне који то одбију осудио као издајнике који „злоупотребљавају име краља и ауторитет круне“ ради правдања сарадње са окупатором. Борбе за ослобођење Београда, 14-20. октобра 1944. представљају најдраматичније догађаје у богатој ратној историји главног града. У овим борбама Народноослободилачка војска Југославије (НОВЈ) дефинитивно је из герилске војске прерасла у снажну армију. Учешће артиљеријских снага Црвене армије у Београдској операцији, као и исказана храброст бораца НОВЈ и Црвене армије, пресудно су допринели разбијању немачког окупатора утврђеног у граду, али и уништењу бројне непријатељске групе која се пробијала из правца Смедерева и Гроцке.

Јединице НОВЈ и Црвене армије, које су узеле учешће у Београдској операцији, сусреле су се 12. октобра у селу Ђуринци покрај Сопота. У наредних осам дана налет ослободилаца из правца северне Шумадије био је незадржив: непријатељ је у граду био потиснут преко Саве уз велик број погинулих, док су немачке снаге које су надирале из правца Смедерева биле највећим делом заробљене или потпуно ликвидиране. Снаге НОВЈ прикупљене у осам дивизија на прилазима Београду представљале су највећу концентрацију јединица НОВЈ на једном правцу до тада (у литератури се наводе процене чак до 40.000 бораца). Међутим, јединице НОВЈ биле су врло слабо опремљене артиљеријским оруђима, стога је било неопходно да се у Београдској операцији обезбеди учешће једне добро наоружане совјетске војне формације (4. гардијски механизовани корпус).

Крајем 20. октобра у граду замиру последње борбе. Београд је после 1.287 дана окупације био ослобођен.

Губитци у београдској операцији износили су: НОВЈ - око 3000 погинулих и око 4000 рањених, Црвена Армија - око 960 погинулих, а број рањених је непознат. Немачка: 15.000 погинулих и 9.000 заробљених.

Света Стошић

ОДЛИКОВАНО ОКО 3.000 БОРАЦА

За испољену храброст у борбама за ослобођење града Президијум АВНОЈ-а одликовао је 794 борца и официра НОВЈ и више од 2 000 војника и официра Црвене армије. Тринаест црвеноармејаца проглашено је за народне хероје Југославије. Орденима и медаљама СССР одликовано је 300 бораца и старешина НОВЈ. Јединице Црвене армије које су учествовале у Београдској операцији добиле су назив „београдске“, а указом Президијума Врховног савета СССР - „да би се овековечила успомена на крвљу запечаћено братство совјетских и југословенских народа у борби против заједничког непријатеља“ - установљена је Медаља за ослобођење Београда.

Закључци о расправе о здравственој заштити корисника војне пензије

ЉУДИ СУ НАШЕ НАЈВЕЋЕ БЛАГО

Бољом организацијом, а нарочито рационализацијом кадрова, послова и набавки, ваља ублажити могуће ударе на квалитет. Верујемо да ће они који одлучују о буџету војног здравства имати на уму да је здравље људи приоритетно. Болесна нација не може да привреди колико и здрава. Зато ваља засукати руке и прионути на посао.

После темељних анализа спроведених у општинским одборима Удружења, везаних за здравствену заштиту корисника војне пензије и седнице Главног одбора УВПС од 11. септембра, посвећеној тој проблематици, искристалисали су се одређени закључци којима се дефинише стање, али и утире пут решавању одређених проблема.

Оцењено је да је здравствена заштита корисника војних пензија и њихових чланова породица једна од најважнијих животних потреба. Констатовани проблеми и нерешена питања на свим нивоима пружања здравствених услуга неодољиво захтевају да се надлежни органи, то јест Министарство одбране, Генералштаб Војске Србије, Фонд за СОВО и други приоритетно ангажују на решавању насталих проблема.

Неодољиво се указује потреба попуне упражњених формацијских места свим профилима здравствених радника. При лечењу на ВМА, у односу на све друге категорије које се лече, предност треба дати војним осигураницима. Потребно је обезбедити редовну попуњу санитарским материјалом за извођење хируршких захвата, како би се смањило чекање на операције.

Изједначити права војних и цивилних осигураника

У оквиру здравственог система треба решити проблем дугог чекања (од једне до три године) на поједине оперативне захвате (катаракта, вештачко колено). Када је о о дијагностичко-терапеутским процедурама за све војномедицинске установе реч, неопходно је убрзати попуне медицинском опремом и апаратима.

Третман болесника на клиникама ВМА оцењен је прилично високо, али је уочено да више пажње треба посветити логистици, то јест бизарним а важним стварима као што су постелјина, болеснички веш, одржавање санитарних чворова и слично.

Уско грло у здравственом збрињавању, показало се то у последње време, представљају недовољни капацитети лабораторија у Центру војномедицинских установа Београд и Војномедицинској академији. Предуго се чека на прегледе у појединим кабинетима, односно на поједине дијагностичке процедуре (магнетна резонанца, скенер), па је потребно скратити време за заказивање прегледа.

Пацијенти се жале да се тешко добијају телефонске везе са Војномедицинском академијом и војномедицинским центрима

ма, тако да је потребно обезбедити више телефонских бројева.

Службе хитне помоћи углавном располажу са застарелим возима парком, па је потребно опремити их новим и квалитетним колима, а и неопходном пратећом опремом.

Очекује се нарочито да се скрати време за пружање стоматолошких услуга. Досадашње набавке стоматолошких и протетичког материјала нису биле довољне, па је неопходно увећати их. Војни пензионери су нарочито осетљиви на несташнице лекова. Редовним снабдевањем војних апотека ваљало би елиминисати подизање медикамената из приватних апотека.

Права војних осигураника су сужена у односу на цивилне здравствене осигуранике, тако да је неопходно прописима изједначити их.

Неопходни геријатријски центри

И поред тешких финансијских времена, како смо обавештени од надлежних, учиниће се напор како би се на време изградио геријатријски центар на Карабурми. Тиме би знатно били превазиђени вишедеценијски проблеми временских корисника војне пензије. С тим у вези ваљало би размотрити и предлог Градског одбора УВП Ниш да се у неком од војних објеката формира геронтолошки центар.

С обзиром на бројне проблеме, војно здравство би требало да преиспита територијалну поделу и припадност појединих општина већим медецинским центрима. Предстоји и иновирање уговора о пословно-техничкој сарадњи са Републичким фондом здравственог осигурања, при че-

Почиње заштита од грипа

СПАС ЈЕ У ВАКЦИНИ

Вакцинација против грипа у систему одбране обављаће се у здравственим центрима где се налазе здравствени картони војних осигураника (домови здравља или војномедицински центри). Бесплатну вакцину добиће све особе старије од 65 година, срчани, бубрежни, плућни и ендокринолошки болесници.

Ефикасност вакцине је преко 80 одсто, а имунитет траје од шест до осам месеци. Вакцину не смеју да приме особе са високом температуром и неким акутним обољењима.

Нежељени ефекти су ретки и могу бити локални бол и црвени оток на месту убода који се брзо повлачи. Може да се догоди (врло ретко) да особе имају симптоме сличне грипу или да осећају болове у мишићима, али ти знаци брзо нестају.

Најчешће компликације грипа су запаљење плућа, средњег уха и синуса, па је из тог разлога веома важна заштита која подразумева: избегавање великих скупова и дужег боравка у затвореним просторијама; редовно проветравање просторија; сушење влажне одеће и обуће и њихову замену, калоричну исхрану са доста течности (топли напаци) и витамином Ц, а најважнија заштита је вакцинација.

Многи избегавају вакцинацију, незнајући да се од грипа више умире него од свих несрећа које се догоде у свету.

Ч. А.

му се инсистира да даваоци услуга поштују прописе Фонда за СОВО којима се регулишу права из обавезног здравственог осигурања.

Достижан је и циљ да се обезбеди исплата путних трошкова и рефундација најкасније у року од 30 дана.

Палијативно збрињавање, према статистици донетој 2009. године, још није заживело у војноздравственим установама, тако да и у тој области треба постићи потребне стандарде.

Војно здравство остварује значајне резултате у превенцији болести и лечењу оболелих на свим нивоима збрињавања. У прошлом броју „Војног ветерана“, разматрајући актуелно стање, запитали смо се да ли је потребно лечити војно здравство. У времену пред нама, у којем треба стабилизovati државне финансије, тешко ће се моћи одржати достигнути степен здравствене заштите. Бољом организацијом, а нарочито рационализацијом кадрова, послова и набавки, ваљало би ублажити могуће ударе на квалитет. Верујемо да ће они који одлучују о буџету војног здравства имати на уму да је здравље људи приоритетно. Болесна нација не може да привреди колико и здрава. Зато ваља засукати руке и прионути на посао. Човек је највеће национално благо.

3. Пешић

Непримерен одговор Министарства правде Удружењу војних пензионера Србије

И МОРАЛНО И СТРУЧНО ПИТАЊЕ

На поднесак председника Удружења војних пензионера Србије Љубомира Драгача од 5. септембра ове године сти-
гао је следећи одговор:

„Након увида у садржај Вашег поднеска а који је у Министарству правде заведен дана 5. септембра 2014. године извештавамо Вас да поступање по истом не спада у надлежност овог министарства.

Указујемо Вам да Министарство правде, на основу одредаба члана 70. Закона о уређењу судова и члана 40. Закона о јавном тужилаштву, врши послове правосудне управе, у делу који се односи на поступање правосудних органа у роковима прописаним процесним законима, поступања по притужбама и преставкама и врши надзор над применом пословника.

У овом обраћању тражите да Вам се реши питање ванредног усклађивања војних пензија за 11,06 одсто од 1.1. 2008. године.

С обзиром на изнету проблематику у поднеску, обавештавамо Вас да Министарство правде није надлежно за поступање по вашој притужби. Такође напомињемо да сте се са истим захтевом обратили Министарству правде 6.2.2014. године а на исти вам је одговорено 13.2.2014. године“

У потпису: помоћник министра Нела Кубуновић.

Удружење војних пензионера Србије сматра овакав одговор непримереним, јер је реч о захтеву да се испоштују одлуке Уставног суда Србије и пресуде Управног суда Србије и Врховног касационог суда. С обзиром на то да су судске одлуке и пресуде судова обавезни да испоштују и примене државни органи Србије, логично је да Министарство правде као најстручнији део државне управе треба да учине да се поступа према Уставу и законима Републике Србије.

У допису које је УВПС упутило Министарству правде наводи се да је достављен званичан акт председнику Владе РС Александру Вучићу, у којем се апелује на законито решење питања ванредног усклађивања пензија после више од шест година. У одговору Генералног секретаријата Владе РС је наведено да је апел прослеђен „том министарству на даљу надлежност“. Такође је написано да ће Министарство правде обавестити УВПС о „даљем поступању по овом предмету“.

У допису Министарству правде је наведено и следеће:

„Поново истичемо да је због досадашњег ускрађивања предметног права војним пензионерима и прећутног, да не кажемо арогантног, игнорисања захтева за његово законито решавање, незадовољство војних пензионера све веће и прети да у најскорије време ескалира у масовне јавне протесте преко 40.000 оштећених“.

И на крају Удружење војних пензионера Србије поставља питање: где да војни пензионери Србије, као грађани ове земље, захтевају правду, ако не код надлежних судова и Министарства правде.

Став УВПС о смањењу пензија

ПРОТИВУСТАВНО И ПРОТИВЗАКОНИТО

УВПС не подржава начин смањења пензија које је предложила Влада Србије, а Народна скупштина, 26. октобра 2014. године усвојила Закон о привременом уређењу начина исплате пензија, а који се примењује од 1. новембра 2014. године.

УВПС на основу члана 168. ст. 2. Устава Републике Србије припрема Иницијативу коју ће доставити Уставном суду на оцену уставности и законитости усвојеног закона.

Друге мере у вези смањења пензија размотриће се на седници Главног одбора која ће се одржати 18. новембра 2014. године, о чему ће корисници војних пензија бити упознати.

Подаци о исплати дуга корисницима војних пензија

СКУПО ЗАКИДАЊЕ ПРИМАЊА

На основу захтева Удружења војних пензионера за приступ информацијама од јавног значаја, а односи се на закинути део војних пензија за период од 1.8.2004. до 30.11.2007. године, Републички фонд ПИО доставио је тражене податке.

Према званичним подацима 31 247 корисника војне пензије је, на основу извршних пресуда, закључно са 30. септембром наплатило дуг.

Укупна наплата износи 7,6 милијарди динара, од чега се 2,7 милијарди динара односи на главни дуг; 3,2 милијарде динара на камату и 1,7 милијарди динара на паричне трошкове и трошкове извршног поступка.

Према евиденцији која се води у РФ ПИО, 15 822 корисника војне пензије (до 30.9.2014) није наплатило дуг по наведеном основу.

Наше удружење се, зарад решавања тог проблема, више пута обраћало Влади и надлежним министарствима, захтевајући да се то што пре реши.

У тим дописима је наглашено да је Влада Републике Србије у два наврата законом обавезана да реши питање исплате предметног дуга, али то до данас није учинила. Први пут је та обавеза Владе прописана одредбом члана 193. став 2. Закона о Војсци Србије, по којој је била дужна да до 31. марта 2008. године „уреди начин, поступак и динамику измирења доспелих, а неизмиренних обавеза према корисницима војних пензија, које су настале по прописима из пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника до ступања на снагу овог закона“, а други пут одредбом члана 79. став 5. Закона и изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Србије, бр. 101/2010“).

Удружење војних пензија ће, с тим у вези, предузети потребне, а на закону засноване мере.

Станови за припаднике система одбране

НОВА ИЗГРАДЊА У ЗЕМУНУ

Министар одбране Братислав Гашић доделио је 30. септембра у Великој ратној сали старог Генералштаба кључеве од 30 станова у насељу „Степа Степановић“, као и од девет станова стамбеним интересима Фонда за социјално осигурање војних осигураника.

Иначе, основним уговором са Грађевинском дирекцијом Србије, Министарству одбране припало је 723 стана у насељу „Степа Степановић“. На име накнаде за уређење градског грађевинског земљишта и на име пословног и гаражног простора у том насељу прибављено је још 56 станова, што је укупно 779 стамбених јединица. До сада је усељено 682 стана.

За уступљену локацију касарне „Војвода Степа Степановић“ за потребе припадника МО и ВС прибављено је укупно 153 усељива стана у Нишу, Чачку, Ваљеву, Горњем Милановцу, Пријеполу и Врању.

У Фонду за СОВО тренутно је 588 стамбених интересената, од тога 54 за станове, а 534 за доделу новчаног износа од 20.000 евра. Фонд за СОВО до сада је поделио 360 станова, а 1.424 породице добиле су по 20.000 евра како би решили стамбено питање.

Одговарајући на нованарско питање о плановима за масовнију изградњу станова за Војску и Полицију које је премијер пролетос најавио, министар Гашић рекао је да постоји план да се на простору војних објеката у Земуну гради по сличном принципу као што је био случај и у насељу „Степа Степановић“ те да је о томе већ водио разговоре са директором Грађевинске дирекције Србије.

Обележен Дан Прве бригаде Копнене војске

БРОЈНЕ АКТИВНОСТИ

Спортским такмичењима, културним и промотивним активностима у гарнизонима Нови Сад, Бачка Топола, Сремска Митровица и Панчево у којима су учешће узели и војни пензионери и Свечаном академијом, припадници Прве бригаде прославили су 9. новембар, Дан јединице.

У Новом Саду су одржана већ традиционална спортска такмичења уз учешће екипа Војске, градских структура. Међу бројним спортским екипама у такмичењима су учествовале и екипе Удружења војних пензионера из Новог Сада.

На спортским теренима новосадског Дома Војске, у оквиру турнира у малом фудбалу, екипа домаћина, Прве бригаде, убедљиво је савлада све противнике и освојила прво место, док се екипа УВП пласирала на друго место. **Б. М. Попадић**

Обележена 21. годишњица од
формирања УВПС у Нишу

ПОВЕЉА ВОЈНОЈ БОЛНИЦИ

Највише признање Удружења војних пензионера у Србији, досадашњем управнику Војне болнице у Нишу, пуковнику примаријусу др Радиши Витасу, на свечаности у Дому војске, уручио је председник Удружења Љубомир Драгањац

Пре 21 godinu уз присуство 800 делегата формирана је Градска организација војних пензионера у Нишу. Иницијативни одбор са пуковником пилотом Драгољубом Лазићем на челу, који је на Скупштини изабран за првог председника, обавио је темељите припреме, тако да је оснивање Скупштине протекло у најбољем реду.

Формирано је и 14 месних организација, затим Секција Удружења, пензионисаних летача и падобранаца. Данас Градска организација у свом саставу има 12 месних организација са око 3000 чланова, и придружене колективне чланове – подружнице Клуба генерала и адмирала Србије и Удружења пензионисаних летача и падобранаца.

Градска организација УВПС у Нишу једна је од највећих у Србији, предњачећи у погледу пружања помоћи војним пензионерима у остваривању њихових права. Већ пуних шест година води се борба за остваривање права на ванредно усклађивање пензија.

– Не можемо да схватимо понашање државних органа, према одлукама и пресудама Уставног суда, Управног суда и Касационог суда. Ми који се бавимо пословима око исплате дуговања од 1. јануара 2008. године, располажемо подацима, да је огроман број цивилних пензионера на лак начин стекао високе пензије, а нама се доносе негативне пресуде, наводно нам је просек пензија био већи од просечног личног дохотка у Републици Србији. Располажемо подацима да је више од 500.000 пензионера из радног односа у Србији имало већи просек и њима свима су повећане пензије од 1. јануара 2008. године за 11,06 одсто, а само војним пензионерима то није учињено. Шта је то него очигледно кршење људских права и дискриминација према једној популацији, рекао је обраћајући се присутнима председник Градске организације УВПС у Нишу Милутин Пантелић.

Нема сумње да се до правде тешко долази, али она ипак мора да дође. Војни пензионери не траже оно што им не следе, па ће зато за остваривање својих права искористити, како рече Пантелић, све могућа средства, укључујући и обраћање међународним институцијама.

– Градска организација УВПС у Нишу се показала једном од најагилнијих у пружању хуманитарне помоћи грађанима које су захвалиле поплаве. Поједине месне организације прикупљаје су помоћ у хигијенским средствима, конзервираној храну и слично. Велики број чланова донирао је

ПРИЗНАЊЕ ЗА ВЕЛИКУ БРИГУ О ЗДРАВЉУ

Највеће признање Удружења војних пензионера Србије припало је најхуманијој установи, односно Војној болници у Нишу. Част да прими Повељу за Војну болницу, имао је досадашњи управник пуковник примаријус др Радиша Витас, а уручио му је председник УВПС Љубомир Драгањац.

Изражавајући захвалност на додели великог признања, пуковник Витас је рекао да је то признање свима онима који су радили или раде у Војној болници у Нишу. То је и признање за велику бригу о здрављу војних пензионера, за успешну сарадњу са Градском организацијом војних пензионера и остварене резултате у пружању здравствених услуга, свим корисницима војне пензије и сарадњи са Здравственом комисијом која делује при Градском одбору војних пензионера у Нишу.

– Формирана наредбом Врховне команде српске војске 22. јануара 1878. године, током 136 година постојања, Нишка војна болница носила је бреме историје српског народа и српске војске. Она је јединствена здравствена установа на европским просторима, која поистовећује своју са историјом свога народа, јер је прошла и опстала кроз седам ратова, од Српско-турског 1878. до последњег 1999. године, рекао је пуковник др Радиша Витас.

новчану помоћ. Људи су користећи се ортопедским помагалима долазили у просторије УВПС и уписивали новчану помоћ. И на тај начин смо доказали колико смо уз свој народ и да су нетачне изјаве неких људи да ми војни пензионери само нешто тражимо. Не тражимо ми ништа што нам по закону не следе, истакао је Пантелић.

Поводом обележава 21. годишњице од

формирања УППС у Нишу, изведен је веома богат културно-забавни програм у којем су учествовали Војни оркестар Копнене војске, Хор „Учитељска лира“, а посебно је био успешан наступ етно групе „Нишко Зоне“ са изворним народним песмама.

Ранко Бабић

Снимио: **Ненад Тошић**

Поводом 70 година од оснивања Гардијске бригаде

ПОШТА МАРШАЛУ

Бројна делегација ветерана Гардијске бригаде 4. новембра посетила је Кућу цвећа на Дедињу, поводом 70-годишњице од оснивања те елитне јединице. Цвеће на гроб негдашњег председника СФРЈ маршала Југославије Јосипа Броза Тита положили су генерал-мајор у пензији Миливоје Бојовић, пуковник у пензији Будимир Стојковић и заставник прве класе у пензији Томислав Богдановић.

На гроб Јованке Броз цвеће су положили Љубица Вулетић, Иван Девчић, Благоје Ђурић и Зоран Бундало.

Делегацију је предводио Миливоје Бојовић

После одавања поште делегација гардијске бригаде уписала се у Књигу утисака.

З. П.

Скупштина Клуба генерала и адмирала Србије

БЕРИЋЕТНА ГОДИНА

Седница Скупштине Клуба генерала и адмирала Србије одржана је 29. октобра у свечаној сали Дома Војске Србије у Београду. Том приликом поднет је извештај о раду током минулих дванаест месеци, затим извештаји председника Надзорног одбора, Статутарне комисије и Суда части, разматрани су и усвојени предлози за измену и допуну Статута, усвојен нови амблем Клуба и додељена признања Клуба за 2014. годину.

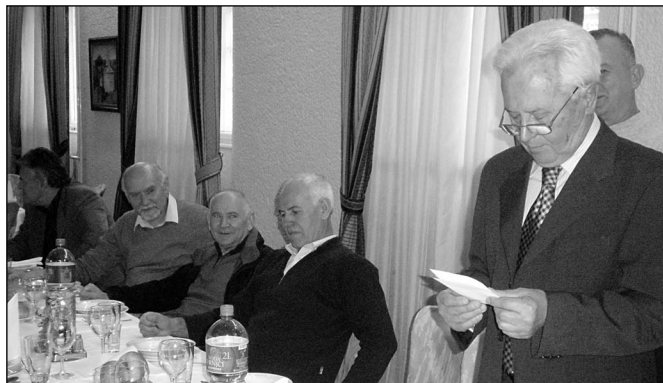
Извештај о раду између две скупштине поднео је председник клуба генерала и адмирала Србије генерал-пуковник у пензији Видоје Пантелић. Већ на почетку нагласио је да су сви органи Клуба су радили у складу са Статутом клуба и усвојеним Програмом рада за ову годину. Рад органа Скупштине битно је олакшан, а услови рада су значајно побољшани након усељења у Дом ВС.

Програм рада Клуба у 2014. години обухватао је 19 комплексних задатака, на основу чега су операционализовани годишњи План рада Извршног одбора Клуба од 76 задатака и подружнице у Нишу.

Посета војним установама и јединицама обављена је према плану. За реализацију је остала још посета РФ до краја године.

Настављена је плодна и корисна сарадња са блиским Удружењима у земљи, на првом месту са СУБНОР Србије и Удружењем војних пензионера Србије, где смо колективни чланови, и понајвише са Београдским форумом за свет равноправних, а затим Удружењем добровољаца од 1912. до 1918., Савезом потомака ратника Србије од 1912. до 1920. године, Удружењем мирнодопских и ратних војних инвалида, Савезом резервних војних старешина Србије и Удружењем „Милутин Миланковић“.

Скупу су се обратили и гости: у име Удружења војних пензионера Србије председник Управног одбора УВП генерал-пуковник Божидар Бабић, председник СУБНОР-а Србије др Миодраг Зечевић, председник Београдског форума за свет равноправних Живадин Јовановић, председник Удружења породица палих бораца Саво Пауновић и други.

Старешинама Друге армије обратио се Божидар Бабић

Високе старешине Друге армије поново на окупу

СЕЋАЊА НЕ БЛЕДЕ

Крајем октобра негдашње високе старешине Друге армије окупиле су се у ресторану „Дедиње“ у Дому војске у Београду на редовном годишњем сусрету. Том догађају присуствовао је и бивши министар одбране Велимир Радојевић.

Присутнима се обратио негдашњи командант те стратегијске групације Војске Југославије генерал-пуковник у пензији Божидар Бабић. Напомињући да се позиву одазвало двадесетак генерала, од којих четворица команданата Друге армије и више од двадесет пуковника који су обављали веома одговорне дужности у Команди Друге армије и командама корпуса, Бабић је посебно подвукао да је другарство сковано у нашој восци нешто што траје и да га треба неговати.

Током вишечасовног дружења официри у пензији су евоцирали успомене на минувле дане рада и ратовања.

З. П.

Земунци обележили 21. годишњицу УВПС

СУМИРАНИ РЕЗУЛТАТИ

УДому ваздухопловства ових дана обележена је 21. годишњица од оснивања Удружења војних пензионера у Земуну. Окупљеним члановима и гостима том приликом обратио се председник Општинског одбора УВП Цветко Јокановић. Он је сумирао резултате у последњих дванаест месеци, апострофирајући активности спроведене у организацији Удружења.

У погледу остваривања права на ванредно повећање пензија за

11,06 одсто суочени смо са ћутањем органа власти, али ћемо све учинити да се одлуке Уставног суда и пресуде Управног суда и Врховног касационог суда у свему испоштују, рекао је Јокановић.

На свечаности су уручене захвалнице „Опортунисти банци“, КУД „Батајница“ и Удружењу пензионера „Треће доба“, Угриновци. Најзаслужнијим члановима УВП уручене су монографије о Удружењу.

Т. Митушев

У име Опортунисти банке признање је примила Тања Вуковић

Представници три удружења разговарали о унапређењу сарадње

Користан дијалог три удружења

ДО НОВИХ КОТА САРАДЊЕ

Приликом једнодневнег боравка у Скопљу у оквиру Пута пријатељства, похода које је крајем септембра УВП организовало за своје чланове, делегације три удружења водили су разговоре о

могућностима за унапређење сарадње.

Делегације су предводили генерал-мајор у пензији Илија Николовски, председник удружења ветерана и резервиста одбране и безбедности, пуковник у пензији Горги Зарински, председник Удружења војних пензионера Скопља и Зоран Вучковић, председник Извршног одбора ГО Удружења војних пензионера Србије.

З. П.

Сарадња Гро УВП Новог Сада са сродном организацијом Темишвара

УСАГЛАШЕНИ ПРАВЦИ ДЕЛОВАЊА

Након посете делегације Асоцијације пензионисаних војних кадрова и кадрова у резерви Темишварске области Градском одбору УВП Новог Сада, 20. јуна ове године, делегација Гро УВП Новог Сада, поводом обележавања Дана ослобођења Темишвара, боравила је 17. и 18. септембра у Румунији, у узвратној посети.

Петочлану делегацију у саставу Милорад Орељ председник, Милосав Миленковић потпредседника, Бранко Јовић, Недељко Греда и Ратко Турсић, чланови Гро УВП Новог Сада примили су Николае Предонеску председник и Василе Паул потпредседник са члановима Гро темишварске Асоцијације.

У Војном центру, у присуству бројних званица, међу којима и представника Румунске војске и градоначелника Темишвара, одржана је свечаност посвећена Дану ослобођења на којој је Гро УВП Новог Сада уручен пригодан поклон, а након тога организована је посета значај-

МОСТ СПАЈАЊА

Током заједничких разговора, вођених у надасве пријатељском тону, две делегације пензионисаних војних старешина нагласиле су могућност укључења у IPA програме Европске уније, чиме би се она подигла на виши ниво и било решено и њено даље финансирање. Посебно је истакнуто како међусобна сарадња, између осталог, мора чинити и чврст мост пријатељства и између националних мањина у две државе, Срба у Румунији и Румуна у Србији.

ном историјском комплексу Темишвара.

Делегација Гро УВП Новог Сада је, уз војне почасте, положила је венац на споменик румунским херојима из Другог светског рата и на спомен-обележје српским пилотима који су

Колеге из Темишвара били су веома добри домаћини

погинули приликом бомбардовања немачких положаја у румунском делу Баната. Ту активност организовала је Команда Банатске бригаде Румунске армије.

Разговори делегација, током којих су размењена стечена искуства и сагледани проблеми и правци на унапређењу и проширењу успостављене сарадње, вођени су у Дому војске у Темишвару. Обојано су истакнуте бројне сличности, али посебности у раду и наглашена могућност заједничког деловања у бројним областима. У првом реду у области упознавања богатог културног и историјског наслеђа два пријатељска народа.

Према речима Милорада Ореља, успостављена сарадња

Гро УВП Новог Сада са Асоцијацијом пензионисаних војних кадрова и кадрова у резерви Темишварске области, представља значајан искорак у проширењу делокруга активности Гро, па се нада како ће овакав вид сарадње, у долгодно време, бити успостављен и са сличним удружењима земаља у окружењу.

-Прилика је то и да се рад наше организације презентује и ван граница Србије, што је примерено и садашњим друштвено-политичким кретањима, али и бројности и јачању угледа Удружења војних пензионера Србије. - истиче Орељ.

Будимир М. ПОПАДИЋ

Дружење припадника
24. Класе СВШ КоВ

УСПОМЕНЕ ЖИВЕ

У кругу ВА Београд 1. новембра постројили у се припадници 24. класе СВШ КоВ, која је завршила школовање 13. јула 1979. године у Сарајеву. Било је присутно 120 питомаца (од 567 који су завршили школовање) и пет командира (А. Хусеинагић, Ј. Александрић, Ј. Глигорић, Ђуровић). Седе главе, неко са мање више бора, елегантно попуњени, неким је било тешко препознати друга кога није видео 35 година. Поздрављање и упознавање као и на почетку школовања. Прорадиле емоције и подсећања најпре на доласак у Сарајево 28. августа 1975. године, првих дана, командира и професора, доживљаја током школовања. Распитивање за оне који нису могли да нам се придруже и увеличају сусрет.

Евоцирањем успомена путем видео бима на дане школовања који је уприличила Управа ВА у сарадњи са Одбором за организацију сусрета (Живко Јефтић, Васо Гуњ, Славко Стијаковић, Милан Црноглавац и други), најпре се обратио скупу Милан Лишанин наш друг (стваралац и администратор сајта СВШ). Милан је по признању великог броја не само наше класе већ свих питомаца СВШ КоВ најзаслужнији што се окупљамо, јер посредством сајта и фејсбук профила многи поново успостављају контакт. Поздрав и подсећање на дане школе поделио је и Зоран Јандрић један од најбољих у класи. Упечатљив поздрав у име командира био је онај Јована Глигорића, који је једно време био и помоћник за морал. Подсећања какви смо били пре доласка и пр-

Заједнички снимак подсећаће их на дружење

вих дана школовања, са каквим смо циљевима долазили на школовање истакао је у свом обраћању наш најистакнутији друг генерал Љубиша Диковић, НГШ ВС. Својим надахнутим говором, помињући жути коверат у коме је било обавештење о пријему на школовање, изазвао је код присутних класића бујичу емоција и сећање на те давне дане.

Дружење је настављено на ручку у Дому Војске, уз пригодан музички програм. Договорено је да следеће дружење буде 13. јула 2019. године у Београду, на истом месту.

Иван Милошев

Даниловградски артиљерци на окупу

ВЈЕРНИ ТРАДИЦИЈИ

Артиљерци, официри и подофицири, који су били на служби у даниловградској касарни „Милован Шарановић“ окупиле се 7. октобра у ресторану „Кристал“, да се виде, подсетије војничких дана, дружења у миру и рату и попричају о бригама које прате пензионере.

И ако су многи у поодмаклим годинама а војничке обавезе далеко из њих, они не заборављају оно што су прегалачки радили, обучавали и васпитавали младе генерације, сарађивали са друштвено-политичким и спортским организацијама, били виђени официри и поштовани грађани друштва.

Артиљерци су везани неким посебним чврстим другарством очеличеним специфичним радом у артиљерији, која је тимски род војске, неопходан за ватрену подршку јединица при извршењу борбених задатака.

Окупљене артиљерце позвао је пуковник у пензији, Радивоје Здравковић, да минутом ћутања одају почаст преминулим у протеклој години а затим поздравио присутне и наставио: војска је била наш живот, наш понос и опстанак, наш заједнички рад и пружање помоћи један другоме у миру, рату и данас у пензији. Посећујмо се, помажимо један другоме у овом тешком и ишчашеном времену када нас помало снага издаје, године притискају а обавезе не престају. Састали смо се на наш празник - да се не заборавимо.

Сви данас, поред породичних обавеза, бавимо и неким послом. Једни чувају унуке, други раде у неким организацијама и установама и свуда смо радо виђени због добре организације рада. То је оно наше: поштено, одговорно, тачно, редовно и на време.

Ово наше дружење вечерас има посебан значај јер је са нама Душан Стајић из Београда чији је син, војник наше јединице прва жртва НАТО злочинаца у агресији на СРЈ. Његово име исписано је са осталим погинулим борцима на споменику у касарни Милован Шарановић. Друже Душане, родитељу јуначкога сина, ми саборци из јединице нијесмо и нећемо заборавити нашег борца, друга Сашу. Вечерас Вам предајем бројне чланке који су објављени у новинама и неким часописима. Ево и последњег који је објављен поводом 15 година од агресије на нашу домовину.

Пуковник у пензији Павле Бандовић обвестио је присутне да се прикупља радни материјал за израду монографије о даниловградској артиљерији у којој ће бити бројних детаља из живота и рада наших јединица и објављена имена свих који су били на служби у даниловградској касарни која је била расадник артиљеријског знања и образовања.

Дружење се одужило уз заједничку вечеру, разговор, читању чланака из ратне прошлости артиљераца али и ориле се пјесме уз хармонику: Ја сам ја Јеремија“..., Же не воле официре, па У рану зору...

На крају другарски стисак руку, видимо се догодине да Бог да у истом саставу.

Р. З.

Зближују их заједничке године рада

Шапчани у посети Речној флотили ВС

ПРВИ ПУТ НА ВОЈНОМ БРОДУ

У склопу планираних годишњих активности ОпОд УВПС у Шапцу организовао је излет у Нови Сад и посету Речној флотили Војске Србије. Једнодушна је оцена да су речни морнари били одлични домаћини старијим колегама. Посебно су били вешти у вожњи брода на Дунаву. Већина војних пензионера никада није била на једном војном броду, па им је и утисак јачи.

Други значајан део ове активности била је посета Спомен-соби Флотиле. Реч је о правом музеју настанка и развоја српске и југословенске ратне морнарице и Речне флотиле, са бројним експонатима бродова и бродског наоружања.

Све у свему, четрдесетак војних пензионера из Шапца веома је задовољно свим оним што су видели и чули у Речној флотили. Захвалност су изразили команданту Флотиле пуковнику Андрији Андрићу и његовим сарадницима.

У повратку за Шабац војни пензионери су посетили манастир Хопово на Фрушкој Гори.

С. Стојановић

Обележена годишњица зајечарских војних пензионера

ГОСТИ ИЗ РУМУНИЈЕ

Свечана седница УВП Зајечар поводом 21. годишњице УВП, одржана је 17. септембра. Поред органа локалне самоуправе, гостију и чалнова Удружења, седници је присуствовала и делегација одговарајуће асоцијације из Републике Румуније, то јест из округа Мехединци, града Турну Северина са бригадним генералом Јоном Паном а на челу.

На свечаној седници поред протоколом планираног обраћања председника удужења из Зајечара, присутнима се обратио и вођа делегације из Румуније бригадни генерал Јон Пана. Он је после честитки пренео жеље чланова Националне асоцијације војних кадрова у резерви и повлачењу из резерве да се досадашња успешна сарадња настави, те да се се унапреди у свим доменима.

Поводом 21-годишњице УВП Србије појединцима који су допринели раду и унапређењу сарадње Удружења са органима локалне самоуправе додељено је укупно девет признања и награда. Посебна признања додељена су др Ани Митић, командиру Одељења за здравство у Гарнизону Зајечар, адвокату Божидару Вукашиновић, који заступа део чланова УВП у наастојању да остваре своја право на ванредно повећање пензија и Радомиру Јовановићу, који је готово 12 година оба-

Два удружења из две суседне земље у потрази за новим формама сарадње

вљао дужност секретара Удружења. Бригадни генерал Јон Пана је доделио прогодне поклоне председнику и секретару УВП Зајечара.

У пријатном разговору у просторијама ОпОд УВП Зајечара, уз пригодан коктел, размењена су искуства и запажања о деловању пензионерских организација Турн Северина и Тимочког региона.

На састанку је договорена даља сарадња, а и узајамне посете удружења, тако да су представници нашег удружења позвани да буду гости у Румунији у месецу октобру на Дан војске Румуније.

Делегација Румуније је током боравка у Зајечару посетила археолошки локалитет Феликс Ромулијана, а и општину Бор, где су били гости Рударско-топионичког басена Бор, а посетили су и град са околином.

Свечану седницу, пропратили су најзначајнији медији Тимочке крајине, који су емитовали занимљиве прилоге.

Жељко Будимски

Бисери са Пута пријатељства

НАШ ГРК ИЗ ИГУМЕНИЦЕ

Овогодишњи Пут пријатељства беше се добрано захуктао. Након обиласка манастира Милешева, пре прелепог дружења са нашим колегама из братске Црне Горе, пут нас одведе на још једно Свето место - манастир Острог, где смо се заиста духовно окрепили, оснажили, и припремили се за наставак поприлично дугог пута по Албанији...

И то путовање у трајању од три-четири дана било је испуњено новим сазнањима и пријатним тренуцима, што је у крајњем, свима нама избило из мисли сијасет предрасуда са којима смо крочили на територију те државе...

Путујући тако даље, имали смо у мислима некакав осећај чежње, да што пре стигнемо на трло нама пријатељске Грчке, да упознамо тај народ, и да се на лицу места уверимо у њихову гостопримљивост...

Конечно, стижемо у морску луку Игуменица, на обали Јонског мора, одакле треба трајектом да се пребацимо на острво Крф...

Водич пута нам рече, да до поласка трајекта, имамо око 45 минута слободног времена, па се одмах „бацисмо“ на разгледање луке, успут меркајући кафаницу, у којој ћемо „дрнути“ пивце, не би ли се мало освежили, и „охрабрили“ за пловидбу трајектом, видећи да је море узбуркано...

Како решисмо, тако и урадисмо. Уђосмо у једну симпатичну кафаницу (тик поред укрцног места за трајекте), мој цимер са путовања Милан (Милан Недељковић, председник ОпОрг УВП Ваљево), и ја.

Одмах, са улазних врата (правећи се „важан“, јер сам пред ово путовање научио пар основних реченица из Грчког језика), обратих се конобару (власнику кафанице), који је управо нешто радио за шанком:

Калимера! (добар дан)

Калимера, одговори љубазно конобар.

Да даље не буде забуне, дадох конобару до знања:

Ми, Србо!

Србо?

Кад то чу овај симпатични Грк, моментално прекину оно што је радио, изиђе из шанка, приђе ми, и поче ме грлити, а то учини и са Миланом, на наше велико изненађење! Све је то било пропраћено бујицом речи на Грчком, а по изразу његовог лица, схватили смо да је одушевљен што смо ми Срби, из Србије, и зажеleo нам је добродошлицу у његову земљу, Грчку!

Његово одушевљење је кулминирало кад је чуо мој даљи наступ на

нешто слабијем енглеском језику:

- Ај ем, лајт колонело, мај френд, колонело! Ветерани! Гоу, Видо...

- О, јес, браво Србо! Бјутифул!

Даља конверзација одвијала се - свако на свом језику, али смо се добро разумели, и богами „испричали“ се, као да се сто година знамо...

Е, кад је стигло пиво, све је лакше ишло...

У неко доба, „упадоше“ у кафић и наше колега Вучковић, Лучић, Марковић и Зарић и прошири се пријатељска атмосфера...

Пошто нам је слободно време било при крају, дадосмо до знања домаћину, новопеченом пријатељу, да морамо поћи. Па какав је ред у таквим ситуацијама, „паде“ ту и заједнички снимак, а онда нас Грк замоли, да сачекамо један часак, да би позвао свог сина да се сви заједно фотографишемо, што смо и учинили.

На крају овог изненадног сусрета у Игуменици, разменисмо и бројеве телефона, а наш нови пријатељ рече да се зове Доротеос.

Заједнички снимак са пријатељима из Игуменице

Пре изласка из кафића, питах Доротеоса, колико смо дужни за пиће, он само одмахну руком и рече:

- За Србо ниста не коста!

Растасмо се у чврстом братском загрљају са Доротеосом и његовим сином, и изљубисмо се, онако Српски, три пута.

Док смо ужурбано хитали ка трајекту, наши пријатељи су стајали на вратима свог кафића, и махали нам за срећан пут...

И док је трајект секао таласе Јонског мора, грабећи ка легендарном Крфу, хладни ветрови са Грчких планина „певали“ су најлепшу песму о још једном великом пријатељству између Срба и Грка, рођеном на Путу пријатељства...

Текст и снимак:

Добривоје Станојевић

Људи покрај нас
СЕСТРА МАРИЈА

Јутро у Војномедицинском центру Нови Београд као и свако друго. Пред шалтером за пријављивање на преглед уобичајени ред. Хитре медицинске сестре узимају књижице, проналазе здравствене картоне и односе их у лекарске ординације.

Међу пацијентима и једна старица. Стрпљиво је чекала у реду и нико на њој није примећивао било шта што би је одавало да се лоше осећа. Али будно а стручно око медицинских сестре са шалтера приметиле њено бледило и напоре да стегне зубе, док не дође на ред. Питала је старицу да ли јој је добро. Ова је ћутала. Као чигра сестра је истрчала са шалтера дошла до времешне жене, ухватила је за руку и повела до оближње столице. Питала је како се осећа, да ли је доручковала, шта јој смета. Донела јој и воду да попије. Потом је упита код ког ће лекара, узима књижицу, проналази картон и готово носећи је одводи пацијенткињу право код лекара. Преко реда, дабоме.

После неколико минута старица излази из ординације. Видевши је, сестра поново напушта шалтер и долази до ње, седа је на столицу, узима књижицу и рецепте, односи у шалтер, попуњава их. Враћа се и саветује старицу да још мало сачека док јој не буде боље.

Све се то догађало пред нашим очима. И онда новинарска радозналост долази до изражаја. Питамо сестру како се зове. Одговара: Марија. А презиме: Ашћерић.

-А зашто Вам треба моје име, пита нас.

-Зарад објављивања у „Војном ветерану“, одговарамо.

-Немам одобрење да говорим за медије, обратите се мојим претпостављенима, рекла нам је учтивим гласом.

-Али ми само хоћемо да опишемо оно што сте управо учинили.

Није то ништа посебно. И моје колегинице, када год је потребно, исто тако поступају у складу са медицинским процедурама.

Неколико минута касније у лекарској ординацији питамо др Јасну Зечевић о сестри Марији.

-Реч је о изузетној особи, посвећеној професији. Сестра Марија често помаже људима, па је хуманост можда њена најзначајнија особина. Колектив ВМЦ се заиста труди да максимално буде на услузи својим пацијентима, вели др Зечевић.

Докторки нисмо рекли да ћемо њене речи „злоупотребити“ у новинама.

У поплави примедби на медицинско особље у војноздравственим установама, случај који се збио у ВМЦ Нови Београд указује да клатно није отишло само на једну страну.

Можда је ово прилика да позовемо кориснике здравствених услуга да се, својим позитивним и негативним искуствима, огласе у „Војном ветерану“. Верујемо да ћемо тиме допринети целовитијој истини, али и помоћи људима који брину о војном здравству, да отклоне уска грла и учине укупну организацију бољом, све у корист пацијената и здравља.

З. П.

Пример за углед:
Марија Ашћерић

Закон о смањењу пензија и плата на опште „изненађење“ пензионера глатко је прошао скупштинску процедуру. Око милион и седамсто хиљада најстаријих грађана вешто подељених на оне који немају (пензија испод 25.000 динара) и на оне који имају добра примања (изнад поменутог цензуса), сем часних изузетака који се могу побројати на прстима једне руке, у скупштинском дому, није покушао ни ти имао ко да заштити. Лидери партија за које су колико ономад гласали у највећем броју пензионери пре свега ПУПС, не само да нису покушали озбиљније да укажу да су пензије сваког примаоца понаособ лична својина, те да је њихово умањење (одузимање) противзаконито. Нису покушали ни да предложе прихватљиво решење. Уз аплаузе скупштинске већине погазили су аманет Јована Кркобабића, а пре свих то је учинио његов млађани наследник.

Највећи број од готово двомилионске армије пензионера своју лојалност и разумевање проблема државе и њене будућности показали су много пута, па и приликом недавних елементарних непогода. Давали су у новцу, али и у радним сатима, несебично у бившој, али и у садашњој држави.

На сцени различити аршини

Мере штедње су неопходне и мало ко од пензионера то не разуме и не прихвата, али с правом е поставља питање примене различитих аршина запослених и најстарије генерације суграђана. Било би реално да су ти аршини бар исти. Нажалост, реторика у току јавне расправе о закону, па и у Скупштини Србије, вешто је вођена и у први мах није указивала да ће терет принудне штедње пасти на леђа пензионера. Наиме, наглашавајући да ће они са пензијом до 25.000 динара бити изузети од умањења, што је добро, прича је текла даље, али само до плате и пензије од 50.000 динара. На том нивоу је износ давања за спас привреде приближно исти. Запослени у јавном сектору ће дати око 800 динара мање, тек толико, како је рекао ресорни министар, да имају за одећу. Министар се није усудио, у свом казивању за скупштинском говорницом, да даље казује како тај однос изгледа, на пример при плати и пензији од 60.000, 70.000, 80.000 динара... Примера ради, пензионер који прима 70.000 динара, одвајаће нешто више од 11.000 динара, а запослени свега 7.000 динара. Код примања од 80.000 динара, пензија се умањује за 13.750 динара, плата за 8.000 динара. Код већих износа разлика је још израженија.

Стиче се утисак да су предлагачи поменог закона и они који су га усвојили, ценили да су нешто веће пензије незаслужене, да су пале с неба, да их треба што пре и што више умањити. Таквим схватањем, усвојени закон доводи у питање смисао посвећености школовању, стицању академских звања, посвећености раду, умећу у извршавању радних задатака... То све води ка уличној максими „радио, не радио, свира ти радио.“ Дакле, слоган, ко има више, даће више за спас националне економије, не важи за све, већ само за пензионере. Нажалост, већ неколико година на најстарију популацију се мисли углавном само током предизборних кампања.

На маргинама раскорака
о смањењу пензија

НЕЗАКОНИТА ОТИМАЧИНА СВОЈИНЕ

Слоган, ко има више, даће више за спас националне економије, не важи за све, већ само за пензионере. Нажалост, већ неколико година на најстарију популацију се мисли углавном само у предизборним кампањама.

Последице
смањења
пензија биће
веома
тешке

Нетачни и тачни подаци

У скупштинској дебати још нису превазиђене „дече болести“, да посланици, као зрели људи, окрену своје мисли и предложе ка конкретном закону, гледано кроз призму будућности. Иза себе треба да оставе оно што је било, да не троше енергију да би описивали како су они пре њих радили. То добро знају грађани. У тако острашћеном казивању, објашњавајући како су плате и пензије смањене и у земљама ЕУ, један од скупштинских првака наглашава већине изрече веома нетачне податке и при том и не трепну. Наиме, тачно је да су у Летонији плате умањене за 30 одсто, а да су пензије биле замрзнуте. У Естонији пла-

те су смањене за 15 до 25 одсто, док је раст пензија био ограничен, а затим су замрзнуте. У Литванији су плате умањене за 20-30, а пензије привремено смањене за 11 одсто. У Румунији плате су смањене за 25 одсто, док је раст пензија био ограничен. У Португалији су плате биле умањене 20, а пензије за 12 одсто. Дакле, у поменутих земљама проценат умањења плата у јавном сектору је два до три пута већи него у Србији. Пензије су у двома од пет поменутих држава имале само ограничен раст. У једној су биле замрзнуте. Пензије су биле умањене само у Португалији за 12 одсто и то привремено, а у Литванији за 11 одсто.

Челници странака на власти морали би да иступају консеквентно, уз навођење ва-

Наша мука кроз лупу посматрана УТУЉЕНИ СВЕТИОНИК

И плутајућој војнопензионерској лађи, и војнопезионерским лађарима на њој стрпљења полако понестаје. Све чешће чује се глас заговорника о испуштања нафте из лађарских танкова и изазивању евентуалне еколошке катастрофе на приобални (и светионичарски) свет.

Жестоко
стежање
каиша
изрођиће
нове
мпроблеми

Функционери бржи од закона

Колико год се упињу многи званичници да за све већи минус у државној каси и јавним предузећима назначе огромна средства која се издвајају за пензије, и сами знају да то није тачно. Наиме, и они за које држава сматра да имају превише, све што добију од државе, пре тридесетог дана врате држави, не рачунајући ПДВ. За комунални систем, воду, струју, грејање, порез, те остале месечне обавезе пензионери врате држави огромне паре. Примера ради, када би у Београду више стотина пензионера одлучило да само два месеца не плаћа комуналије, а потом затражили да им држава репрограмира дуг, јавна комунална предузећа би банкротирала. То указује да је требало бити далеко обзиривији при доношењу одлуке о смањењу пензија, а посебно о прогресивном смањивању.

Функционери из државне администрације и јавних предузећа били су „бржи“ од закона и ове године благовремено подигли лична примања (супротно препоруци владе) и извршили бројне кадровске промене - постављањем по рангу нижих службеника на више положаје, чиме је унапред обезвређен закон који није ни почео да се примењује. Треба имати у виду да ће јавни сектор у значајној мери осетити и благодети најављених платних разреда, који ће свакако значајно „испеглати“ садашње принудно смањење.

Пензионерима остаје да ставе прст на чело. Да својом главом добро размисле и да потом преиспитају свој однос према странкама којима су несебично дали своје гласове и склопили „уговор“ да их заступују и брину о њима.

Не споримо да демократски систем пружа широке могућности за интересно удруживање, а тиме и постојање различитих удружења у чијој основи мора бити уграђен интерес оних који се удружују. Већ до године следи нови ребаланс и нове мере штедње. ММФ као услов за давање кредита Србији поред осталог захтева и реформу пензионерског система, која ће додатно утицати на примање пензионера. Све то захтева да челници пензионерских удружења ускладе своје активности и јединствено делују на стратешким задацима, водећи при томе рачуна да се не угрозе посебности удружења.

Милоје Шћекић

Готово није било (и нема) морске обале, острва, или стене на којој није изграђен светионик, тај чудесни оријентир за морска пловила. Још 300-тих година п.н.е Египћани су схватили моћ светионика, па на полуострву Фаросу, у Александрији, градитељским умећем грчког архитекте Сострата, саградише истоимени, Фарос, светионик, једно од седам светских чуда Старог света.

Тако је било, још кадг, у том старом свету. Светионичари се борише, бојећи се ваљда и за сигурност светионичарског посла, можда и светионичарске главе, да сваки брод, сваку посаду спасу ноћног, маглог опасаног, узбурканог мора приведу сигурности обале.

Данас, у Новом свету, поред ере Ци-Пи-Ес сателитских водича, за усмеравање и спасавање лађа с многољудним посадама, па и ове војнопензионерске, потребни су, канда више него икада, ти стари светионичари, та старосветска светла наде. Само, имамо ли светионичаре?

Вођена одлучном, мудро и вештом капетанско-кормиларском руком Удружења војних пензионера државе Србије, велика војнопензионерска лађа с најмање 40 хиљада бројном посадом, још увек одолевајући не узбурканом, већ све више запењеном политичко-законодавно-државном мору, никако да угледа обећавајуће светло каквог-таквог светионика и уплови у сигуран законско-уставни вез. Годинама одишлијане С.О.С. апел-депеше, државним обалским институцијама овим и овим, светионичарско-министарствима овим и овим, и светионичарима-министрима овим и овим, с плутајућег брода Удружења, остају без одговора, или с далеких, тек чујним узвратним

налом „прослеђено на даљу надлежност“ о њиховом пријему.

Иако је право на ванредно усклађивање војних пензија за 11,06 одсто од 1. јануара 2008. године у два наврата признато одлукама Уставног суда и пресудом Управног суда, а то право признао је Решењем и Врховни касациони суд, главни светионичар (и) никако да упали, какво-такво сапоносно оријентир-светло.

Може ли ико, на напред поменутој лађи, поверовати у неприкосновеност и несаломивост ставова и делања челника Фонда ПИО пред налетом уставно-правних институција, без добране светионичарске заљегине. А, „чешљање“ је почело, барем тако каже такзована жута штампа. Ако је тако, добро је, само, да ли ће оно упалити тако потребна светионичка светла, светла-наде?

И плутајућој војнопензионерској лађи, и војнопезионерским лађарима на њој стрпљења полако понестаје. Све чешће чује се глас заговорника о испуштања нафте из лађарских танкова и изазивању евентуалне еколошке катастрофе на приобални (и светионичарски) свет. Можда ће, баш то, натерати савремене СРБ светионичаре да, на својој добро (генерацијама) осигураној обали упале, ако не светло светионика, оно барем стењак гас лампе. А, нада је све мања, све тања. Уместо заслужених (и верификованих) плус 11,06 добисмо (тренутно) најављених минус 10, или 8 одсто.

Да ли је за гашење некадашњег светионичког светла крив екс визионар-светионичар извесни Д. Ш. (46), или који други Н.Н. кога је то сада брига. Он (и) се засигурно доброно осигурао (пардон, усидрио). А када се лађа, остављена у таму на морској пучини, разбије о хридине обале, када с њом потону бројни лађари, кривца је цаба тражити. И што би. Само да се нафта из танкова не излије!

Будимир М. ПОПАДИЋ

Аутентичан национално-ослободилачки револуционарни покрет у БиХ

ДУХОВНО БУЋЕЊЕ ОБЕСПРАВЉЕНОГ НАРОДА

Млада Босна је представљала хијерархијски неизграђен скуп низа разнородних група и кружока којима је једина заједничка водилја била уништење Хабзбуршке Монархије и уједињење Јужних Словена у заједничку државу

ски рат, завршивши бурни живот у крвавим канцама фашиста.

Велике неједнакости и размимоилажења

Млада Босна није била јединствена организација, уколико се уопште може назвати организацијом. Пре је била неорганизована, неповезани и хијерархијски неизграђени скуп низа група и кружока, којима су биле заједничке основне црте. Једна од њих је одвајање, мање или више оштро, од тадашње водеће српске политике, осећање потребе за одлучнијом, смелијом и енергичнијом акцијом, која је називана и револуционарном, иако многим од тих група и кружока није било јасно шта то треба заправо да буде, и шта је то револуционарна акција уопште. Друга је била негирање Аустрије и сваке политике која се, ма из каквих разлога, ставља у „оквире монархије“. На бази те прилично опште платформе ницали су кружоци и деловали учитељи – који су великим делом били захваћени атмосфером Младе Босне – не успевајући при томе да се боље повежу и идеолошки више приближе. У многим начелним ставовима, као и у конкретним питањима постојале су велике неједнакости и размимоилажења, који су били често и плод разних утицаја што су се јављали са свих страна света. Према томе, организациона разбијеност и атомизација биле су једним делом и узроком да је и идеолошка структура Младе Босне, узгледом основних, углавном негативних ставова, била нејединствена и разнородна, и да је скоро сваки страни утицај, који се по схватању омладине могао накалемити на њене основне погледе, могао да нађе места за своје оплођивање.

И многе друге чињенице потврђују да је Млада Босна представљала хијерархијски неизграђен скуп низа разнородних група и кружока којима је једина заједничка водилја била уништење Хабзбуршке Монархије и уједињење Јужних Словена у заједничку државу. На пример, у многим изворима персонално се наводи ангажовање многих истакнутих припадника Младе Босне, али не наводи да је неко њоме руководио или да је више њих сачињавало руководство. У том контексту, евидентни су наводи попут: „Данило Илић, један од водећих чланова Младе Босне приступио је групи „Звоно“, сматрајући да су доносиоци социјализма, идентификујући раднички покрет са социјализмом,

ПИШЕ:
проф. др
Милан
Мијалковски,
пукovníк у пензији

систематски убијали национално осећање“; „Владимир Гађиновић је издана бунтовне сељачке енергије и сирове вољне и моралне тврдине, које су револуционарна начела, црпена из литературе и општења с револуционарима, највише руским, уобличио у неодољив борбени полет и замах, парање и цепање кроз друштвени коров и парлог...“; „Лука Јукић припада покрету Младе Босне, не зато што је Босанац, већ по фебруарским (ђачким, 1912, нап. аут.) демонстрацијама, у којима је био један од главних учесника...“; „Ибро Фазлиновић, син сиромашних родитеља из Љубушког, без којих је рано остао и сам се школовао, међу првима је постао поборник југословенске идеје... Јавио се добровољно да изврши атентат на Фрању Јосифа у Бечу и отишао са Ђулагом Буковцем у Србију да се за то припреми, у чему их је прекинуо Балкански рат“ итд.

Национално, па социјално ослобођење

У складу са наведеним, прихватљива је констатација да „руководећи“ утицај неког Младобосанца у Младој Босни је стицај, одржаван и оснаживан усменим и писаним речима, односно исказаним ставовима по одређеним питањима а прихваћених од припадника и поборника Младе Босне. Велики значај у томе имали су расправе и дискусије вођене по кружоцима и групама о разним питањима, које су се према сећању неких учесника, углавном, сводиле на два питања: „1) ситан рад или револуционаран рад (чији им смисао и садржина нису били јасни) и 2) проблем етапног решавања – прво национално па онда социјално ослобођење, односно прво национална па онда социјална револуција“.

На пример, Владимир Гађиновић, у тексту „Млада Босна“ Календара Просјете у Сарајеву 1911. године, између осталог, кон-

У оквиру изнуђеног општег отпора страховадајућем терору аустро-угарског окупатора у Босни и Херцеговини, „изникла је“ генерација младих бунтовника, односно револуционара, преовладавајуће у српском народу, који су изражавали спремност да жртвују и свој живот за национално и социјално ослобођење и стварање заједничке државе изван Хабзбуршке Монархије. Такво, свугде присутно а за окупатора неухватљиво опредељење младих Босне и Херцеговине, у правом смислу речи, експлодирао је приликом противзаконитог проглашења анексије. Тај чин је младобосанци су схватили као дрску провокацију и одлучили да одговоре оптималном ескалацијом револуционарног ангажовања. У складу са општеприхваћеним ставом да „Аустрију треба уништити“, нагостили су преображај сопствене револуционарности, односно прелазак са речи на дела – предузимање револуционарне акције. Таква одлучност је подразумевала кратак пут револуционара: набавити оружје и употребити га против окупаторових званичника. Студент Богдан Жерајић, атентатом (1910) на поглавара босанског генерала Маријана Варешанина, запалио је пламен устанка против аустроугарског окупатора, а Чабриновићева бомба и Принципови хици из пиштоља (1914) означили су почетак краја окупације БиХ од стране Хабзбуршке Монархије.

Отворен позив младима у Босни

Жерајићев неуспели атентат представљао је, у правом смислу речи, својеврсну објаву рата аустро-угарском окупатору и осуди колаборационизма босанско-херцеговачких конзервативних политичара и отворен позив младима у Босни и Херцеговини да пређу са речи на дела, на индивидуалне акте насиља. Босански политичари старе генерације, несумњиво ни аустроугарски окупатор нису разумели узроке и последице Жерајићевог атентата, који је остварио огроман утицај на велики део младих БиХ. Код многих појединаца остао је култ Жерајићевог дела, а један од њих био је Гаврило Принцип који је убио Фрању Фердинанда 1914. године. Каснији токови револуционарне борбе Младобосанаца показали су да је „Жерајићев атентат представљао први чин једног периода национално-револуционарне борбе младе босанске генерације“.

Шта је представљала Млада Босна, колика и каква је била њена моћ и како је реализовала свој програм. Реч је о омладинском покрету у БиХ, који је био део општег јужнословенског покрета онога времена, који, није имао посебно име. То потврђују многе записане чињенице, а наводимо само неке.

Млада Босна је покрет оне генерације омладине, која се појавила на политичкој позорници БиХ после Жерајићевог атентата и сишла с те позорнице са Принциповим атентатом. У том кратком раздобљу остварено је први пут јединство напредне српске, хрватске и муслиманске омладине у национално-револуционарној борби и тиме отворен нов период у политичком развоју БиХ. Назив Млада Босна односи се и на плејаду омладинаца који су били у првим редовима покрета. Већина их је пала у Првом светском рату и неки од њих су већ давно заборављени, али је део доживео и Други свет-

Мозаик посвећен Гаврилу Принципу и младобосанцима у Андрићграду

статује: „Босна је стара српска земља. По својој психологији, култури, целом животу. Пет векова ропства оставили су дубок утисак на њеној души... Њена историја последњих сто година пуна је просипања крви, ватре и дима. Док су делови нашег народа у другим крајевима улазили у културу, одбијајући од себе оне многобројне варварске приносе ропства, ми смо били бичевани, остали примитивни, неизграђени, голи... Нова култура са новим животом ушла је у наше области, замутила и срушила старо, носећи модерно... Млади босански покрет за обнову земље мора се темељити на дубокој, огромној љубави према народу и великој творачкој вери у самог себе...“.

У вези са радом и стремљењима Младе Босне, Владимир Гаћиновић, је између осталог, казао: „Буна против старих политичких и економских форми нашла је своје изразитеље у младој генерацији интелигенције која се развила у школама и универзитетима Сарајева, Загреба, Беча, Граца, Прага, унеколико и Београда и проводила дуге ноћи у читању социјалне и политичке литературе... Та нова генерација представља интелигенцију српско-хрватског села и, предвођена школском омладином, она организује велика сеоска друштва: кооперативна, антиалкохолна, гимнастичка... Школска омладина, у својој већини пореклом сељачка, жури се да преда сељацима своје знање, отвара курсеве, оснива читаонице и популарне новине... У селима и варошцима Босне, Херцеговине, Далмације... одржавају се предавања из медицине, географије и политичке економије. Постоје нарочите групе, које преко целе године скупљају

материјал за ова предавања, а затим их обелодањују у новинама и брошурама и шире у широким слојевима народа“.

Генерални штрајк и аграрни протести

Данило Илић, у чланку под насловом „Наш национализам“ објављеном у листу „Звоно“ 15. јуна 1914. године изнео је став Младобосанаца о сложеном проблему национализма: „Наш је покрет наишао на симпатије свих слободноумнијих, напредних демократских елемената на словенском југу, али наши другови око „Гласа слободе“, против чијег је рђавог рада уперен читав наш покрет, ћуте као да су им уста заливена златом радничких фондова и, као ној, плашљиво завлече главу у песак да не виде жалосни крај свог користољубивог рада, којим су дискредитовали социјализам у Босни и Херцеговини. И није ни чудо што је данас у овим земљама тако пригушена сва богата и плодна идеја социјализма. Док наше овдашње партијске вође ћуте, не бринући се о цепању социјалистичке странке, и не могући оправдати своје готованске гестове, докле нам јављају из Београда да су „Радничке новине“ поводом покретања нашег листа ставиле неке примедбе гледе национализма. Овога пута желимо, и ради неких наших пријатеља којима то још није јасно, да објаснимо наш одношај према овдашњем вођству Социјалдемократске партије и национализму. Интернационализмовани капитализам изазвао је интернационализам пролетаријата и социјализма... А свака је пак култура национална. Она почиње у неком нарочитом народу и показује у својим највишим формама – и баш у тим највишим – одлучан национални карактер...“.

Шта је легитимисало револуционарни покрет Млада Босна? Несумњиво, били су јој својствени односно синтетизовала је све остварене резултате тајних и јавних ђачких, просветних, културних, радничких, сељачких, политичких и других колективитета у БиХ. Ти резултати у сажетом смислу речи, код огромног броја младих представљали су сазнање о нужном и могућем отпору аустроугарском окупатору ради националног и социјалног ослобођења свог и свих народа Босне и Херцеговине. Такво сазнање је у масовном смислу проверено 1906. године генералним штрајком релативно младе радничке класе Босне и Херцеговине, затим 1910. године аграрним протестима

(„штрајком“) сељака и коначно 1912. године, масовним ђачким демонстрацијама у Сарајеву, потпомогнуте радницима.

Револуционарна енергија средњошколске омладине

Поменута масовна испољавања незадовољства, указивала су на постојање велике енергије код становништва и спремност да је употреби за остваривање социјалних и националних права и на постојање јаким акционих (просвећених) језгара у радништву, сељаштву и интелигенцији која могу да покрену и усмеравају енергију. Међутим, због недовољне повезаности радничке и сељачке компоненте, на челу назирује масовне револуционарне борбе, нашли су се ђаци. Револуционарна енергија првенствено је избила код средњошколске омладине, односно у покрету Млада Босна. Систематски је оснаживана у ђачким друштвима и удружењима, применом разноврсних метода – усмена и писана пропаганда, јавни протести, планирање и извођење атентата, укључујући и веровање у могућност извођења социјалне револуције, којој треба да претходи национално ослобођење од аустроугарског окупатора. Многе чињенице су указивале на то да је „Млада Босна била један од тих снажних млазева револуционарне енергије, иако није била предвиђена ни у једној резолуцији ниједног аустроугарског социјалдемократског конгреса“.

Због постојања јединственог (негативног) циља – негирање било каквог облика сарадње и компромиса са Хабзбуршком Монархијом, дакле њено уништење и непостојање јединственог програма Младе Босне, револуционарно деловање Младобосанаца се у приличној мери разликовало како између тајних група и удружења, тако и између чланова унутар појединих таквих колективитета. С тим у вези, важно је напоменути да Младобосанци нису били екстремни националисти. Најодлучнији међу њима, осим што су тежили уништењу окупационих власти, залагали су се и за уништење конзерватизма и примитивизма у друштву. Стога су пркосили како државним институцијама тако и просветним и верским институцијама. Младобосанци су одлучно раскринкавали и осуђивали страховадајући терор и политику „Завади па владај“ аустроугарског окупатора. Они су социјалну трансформацију друштва настојали да оптимално користе за духовно буђење обесправљеног народа. Младобосанци су проповедали равноправност и еманципацију жена и придавали велики значај етици, будући да су и сами били педантни моралисти. Придавали су и велики значај принципима духовног и интелектуалног живота, о чему су опсежно расправљали на кружоцима, а део усвојених или опречних ставова су објављивали у медијима. Младобосанци су били у вишејој комуникативној вези са појединим револуционарима изван Босне и Херцеговине.

КАКО ДО КЊИГЕ

Књигу др Милана Мијалковског и др Душана Томића „Гаврило Принцип – енигма српско-аустријских шпијунских битака“, чије дело објављујемо у овој рубрици, можете потражити у књижарама Завода за уџбенике у Београду, Косовска 45 и Обилићев венац 5.

Како што је речено, обезбожен, овенчан грехом, убијајући своје неистомисљенике који се на исти начин служе вером и магијом (будући да вера и магија одувек владају светом), човек је запао у ментални лавиринт, из кога не уме да изађе. Вера је прва. Њена снага лансира физичке и духовне процесе уједињења и грађења. Њена слабост је узрок процесима разлагања и распадања. (Видети: Татјана Грачова, *Света Русија против Хазарије*, превод књиге *Святая Русь против Хазари*, електронска верзија са сајта www.russvt.ru, стр. 15).

Римски верски фанатизам, уобличен у нешто налик на сатанизам, и староегипатска магија почетком 21. века стварају светски поредак, у којем су претхришћански талисмани енергетски најмоћнији облици. У таквом свету се непрестано и парадоксално прича и пише о напретку, а поништавају се последњи услови за живот. У простор на рубу додира религијских и магијских организација, због њихове моралне недоследности, крајем 19. века сместила се и мафија. Тако су добра намењена човеку усмерена на три одређишта, а човек све сиромашнији и гладнији немо посматра свој свеколики нестак. „Екранска култура“ испрекидана бесмисленим самохвалама удаљила је човека од уметности и стварања. Зло, страх, стрепња, трема и ишчекивање постају опсесије у општем расулу. С тим што зло никад није добро, а страх, стрепња и трема могу да буду позитивна осећања када их човек осећа да не би погрешно.

Стварање вештачке интелигенције

Свет огрезао у зло и лаж, по свему судећи, срља у „рат свих против свих.“ Можда највећи светски истраживач Никола Тесла (1856–1943) рекао је: „Ма шта будућност спремила људском роду, досадашњи развој указује да му је судбина, највероватније, вечита борба. Сама цивилизација очигледно није довољна да би се на Земљи обезбедио трајан мир. Она само може да одложи судбоносни сукоб, који још добија на интензитету и силини, постајући страшнији и погубнији.“ Бездушни и непродуховљени научници нису робови својих достигнућа, већ су слуге малобројних, похлепних финансијских магната. Ти научници постепено улазе у зону која би требало да остане људима недоступна, будући да „забрањена зона“ припада ономе који је, или ономе што је створи(л)о универзални ум, или јесте тај ум.

Сустижу се информације да научници клонирају људе, животиње и биљке, стварају вештачку интелигенцију, праве киборге, слажу енергетске мозаике од космичких ентитета (кварк, лептон, „Хиков бозон“) у „пољу нулте тачке“, покушавају да сазнају како је настао свемир понављањем „великог праска“, мењају структуру воде, укидају биолошке полове. У ствари, вероватно из незнања и несвесно, научници се под притиском халапливих мамониста боре против суштине живота.

Владари Земље (тзв. велики брат) немају иза себе ниједан успех који води свет у извеснију будућност. Узалуд троше огромна финансијска средства, опљачка-

Светски дани: „хуманост“
из извора пошлости

ИГРАЈУ СЕ СУДБИНАМА ЛЈУДИ

(Извод из књиге *Космички додир*, аутора проф.
др Светозара Радишића www.svetozarradistic.com)

на и отета од осталих људи. Реч је о бескрупулозним лицемерима, који финансирају планетарне акције попут Дана борбе против глади под насловом „Штрајком глађу против глади“, а суштински само због њихове грамзивости, борбе против домаћина и прерасподеле капитала постоје гладни људи. Играју се судбином света као да су безумни. Они су смислили Светски дан борбе против сиде, а у њиховим лабораторијама су створили вируси сиде, еболе, „птичијег“ и „свињског“ грипа и бројни пестициди, адитиви, „лекови“ и уређаји који скраћују људски век.

Живот постаје парадоксалан

Ти бестидници преко својих слуга и службеника распоређених у тзв. невладине организације и „марионетске режиме“ за Светски дан детета прикупљају новчане и друге прилоге, а међу њима су педофили и развратници који учествују у сатанистичким, крвопилим, сексуалним оргијама. Постоје снимци оргија чланова Бохемијанског клуба, које развратни владари света приређују у чувеној Бохемијанској шуми. (Поред осталог, видети: *New World Order Global Olympic Rituals and Exposing Satan's Games at the Gnostic Olympic Ritual* на www.youtube.com). Неки од њихових крвавих обреда и пирова подразумевају жртвовање деце. Због њих је скоро сваки дан неки „светски дан.“ Признајем, тексту књиге *Космички додир* је естетски, књижевни и културолошки умањена вредност због објављивања делимичног списка „светских дана“, који само показује колико је живот у рукама „великог брата“ постао парадоксалан.

На предугом списку поменутих дана су: Светски дан борбе против меланома; Светски дан борбе против сиде; Светски дан борбе против астме; Светски дан борбе против хепатитиса; Светски дан борбе против рака дојке; Светски дан борбе против мултиплекс склерозе; Светски дан борбе против дијабетеса; Светски дан борбе против лимфома; Светски дан борбе против хипертензије; Светски дан борбе против можданог удара; Светски дан борбе против глаукома; Светски дан борбе против остеоопорозе; Светски дан борбе против туберкулозе (ТБЦ); Светски дан борбе против дечије парализе; Светски дан борбе против Паркинсонове болести; Светски дан борбе против беснила; Светски дан борбе против хомофобије; Светски дан хигијене руку; Светски дан борбе против самоубиства; Светски дан борбе против глади; Светски дан борбе против дуванског дима; Светски дан борбе против пушења; Светски дан борбе против наркоманије; Светски дан борбе против злоупотребе дрога; Светски дан борбе против трговине људима; Светски дан борбе против смртне казне; Светски дан борбе против расне дискриминације; Светски дан потрошача; Светски дан борбе против сиромаштва; Светски дан борбе против корупције; Светски дан борбе против расизма; Светски дан борбе против фашизма; Светски дан борбе за међународну сарадњу, Светски дан борбе за међународно право, Светски дан поезије, Светски дан позоришта, Светски дан позоришта за децу и омладину, Светски дан телевизије, Светски дан дечије књиге, Светски дан прања руку, Светски дан борбе за културу у различитости, дијалог и развој, Светски дан борбе за безбедност и здравље у раду, Светски дан борбе за спречавање злостављања деце, Светски дан борбе за во-

СВЕ ВЕЋЕ ОДЉУЋИВАЊЕ

Двадесет први век по свему мора бити чудесан. Пре само сто година нико није могао да замисли космичке платформе, клониране људе, киборге, невидљиву технологију, другу страну Месеца, креативну улогу Сунца, фреквенцију мисли... У двадесет другом веку, очекује се, човек ће крстарити свемирским бродовима Млечним путем, као што то сада чини луксузним бродовима Тихим океаном или медикаментима својим крвотоком. Тајне се све време сужавају и шире, с мером пале и с мером гасе.

У доба стварања немогућег, човек је схватио да је прихватањем институционалног надгледања изнедрио појаву која смртно угрожава његову судбину, односно његов унутрашњи мир, приватност, достојанство и сваковрсну слободу. При том је истина да је човек навикао да га неко надзире. Док је дете, над њим бдију родитељи, дадиле, васпитачи..., а понекад и друга деца. Касније о његовом понашању брину учитељи, наставници и професори. Када стаса за самосталан живот, прате га оштри погледи полицајаца, испитивачки погледи лекара, правника и шалтерских службеника, и ставља се под стални надзор претпостављених, контролора и „колега“ из „унутрашње“ безбедности.

Наведене врсте надгледања понашања људи природне су и чине део бриге о људима. Међутим, један од најважнијих проблема људског рода – морална декаденција квантитативне цивилизације – изазвала је драстично материјално раслојавање људи и потпуно другачије разлоге и услове за њихов надзор. Сада „велики брат“ (група најимућнијих лица) одлучује о животу и смрти осталих људи. Брига о људима је ишчезла, а брига о иметку све више опседа људски род.

На размеђу информатичке и нанотехнолошке ере, средства за живот се убрзано преливају у касе, банке и фондове најимућније касте. То је условило да су новчана улагања превасходно усмерена у личне, уместо у друштвене пројекте, да судбина већини људи измиче из руку, смањује се број ангажованих у стварању нових вредности, онемогућено је људима да се правовремено спреме за старост... Пред будућношћу стрепе и млади и стари људи. Нове генерације имају све мање могућности да им нешто претекне и да нешто надграде до своје старости. У општој несташици, губе се основне људске вредности и врлине, а исконску љубав потискују душевни бол, стрепња, страх, завист, подозрење и мржња.

Реч је о двоструком феномену. Он је физички систем који ће се у следећих десетак година, по свему судећи, потпуно персонализовати. Истовремено, то је владајући метафизички концепт.

У физичком облику, реч је о више од 3.000 најимућнијих људи света. То су масонеријом обухваћени мегакапиталисти. Сва лица у чијој су одбрани и заштити обезличени гардисти, ојачани ОУН (Савет безбедности), НАТО-ом, ОЕБС-ом, ММФ-ом, Саветом Европе и Парламентом Европе...

Александар Дугин је у предговору српском издању књиге *Основни геополитике – Геополитика будућност Русије* издвојио из руље већи део српског народа: „Ви сте се с атлантизмом суочили кроз натовске бомбе. Одолели сте, нисте се предали. То је била

Сви су запрепашћени количином зла усмереном ка Србији и Србима и немоћни да било шта учине да се то зло не обнавља.

сурова лекција из геополитике – разорени градови, унакажена поља, настрадали недужни људи – деца, девојке, старци... А ви сте – Господе Боже, већ по ко зна који пут – сачували част, нашу заједничку евроазијску част... Клањам се великом српском народу”.

Све је мање из руље издвојених интелектуалаца а услови за самобитност, самосвест, информисање истинитим информацијама и самопоштовање убрзано ишчезавају. Осврћући се

око себе, преостали интелектуалци се саблажњавају над догађајима којима нису дорасли, јер их не разумеју. У књизи *The Twilight of the West* записане су изјаве Ремзија Кларка, Бижит Бардо, Ноама Чомског, Михаила Горбачова, Питера Хендкеа, Игора Мандића, Никите Михалкова, Харолда Пинтера, Александра Зиновјева... Сви су запрепашћени количином зла усмереном ка Србији и Србима и немоћни да било шта учине да се то зло не обнавља.

ду, Светски дан борбе за плодно земљиште, Светски дан шума; Светски дан чистог ваздуха, Светски дан јаја, Светски дан борбе за животиње у лабораторијама, Светски дан избеглица, Светски дан Рома, Светски дан музике, Светски дан рекреације, Светски дан матарењег језика, Светски дан туристичких водича, Светски дан заштите животне средине, Светски дан давалаца крви, Светски дан Сунца... Постоје и бројни међународни дани, попут Међународног дана девојчица. Можда „владари из сенке“ (не) знају да је главни илuminат у Француској, Максимилијан Робеспјер, први предлагао да се сваког дана по новом календару одржи понека светковина. (Видети: Јелена Ђорђевић, *Политичке светковине и ритуали*, стр. 205).

Добро су Срби рекли: „Ко у оваквом свету успе да буде нормалан, тај сигурно није

нормалан.” Или како рече један простодушни Србин за себе: „Да сам нормалан, давно бих полудео.“ Измишљањем „светских дана“ светски моћници не дозвољавају људима да раде устаљене кућне и привредне послове и непрестано ометају рад од којег зависи стварање и квалитет живота. Када се сваки дан посвети нечему ван тренутних животних потреба, нема времена за дисциплинован и предан рад, будући да се он ремети, а стога нема ни резултата рада, а најгоре је што се онемогућава производња о којој више нико не брине.

Општа пљачка на планети

Парадокси су у томе што су похлепни језуити изазвали светско сиромаштво, ратове и бројне психосоматске болести, а

управо они из својих крвавих фондова финансирају наводне „светске светковине”. Те фондове су назвали хуманим и хуманитарним. Апсурд је увећан истином да се у већини „светских дана” бори „против нечега”, а само каткад „за нешто” и што су њихове у истој мери похлепне слуге јавно хумане, а суштина њиховог живљења и визија јесу голи интерес и „мистер долар”. Живот људи на планети Земљи, иако је у свим временима био суров, прегун сукоба и људских порока, погоршан је општом пљачком насталом после првих организованих пљачки. Организовани криминал заснован је на речима као што су прогрес (корупција) и профит, а потом „обрт капитала”, „рекетирање”, улагање и реклама. Све те речи потичу из „подземља”.

Економија

ВУЈОВИЋ: МОЛИМ СВЕ
ЗА ПРИВРЕМЕНУ ЖРТВУ

Штедњу, уз смањење плата и пензија, спроводићемо због будућности, а не под притиском, ркао министар финансија

Молим све да поднесу ову привремену жртву, како бисмо се, због наше деце вратили на пут који је одржив". Ову поруку грађанима и пензионерима јуче је упутио министар финансија Душан Вујовић, образлажући предлог прекројене државне касе, којим ће плате и пензије бити смањене.

При том је нагласио да ће умањење личних доходака бити привремено док се јавне финансије наше земље не врате на одржив ниво.

— Ако мене лично питате, сматрам да је свако смањење плата и пензија болно. И економски, и политички, и лично. Али, док су остали у Европи штедели и смањивали плате, ми смо их повећавали без реалних економских основа, и то из политичких разлога, зарад куповине гласова, опстанка на власти — казао је Вујовић и додао да су у периоду од 2009. до 2012. године расходи за пензије, на пример, повећани за 169 милијарди динара.

Он је неколико пута нагласио да на-

Душан Вујовић
(Фото Танјуг)

СРБИЈА ДОГОДИНЕ
ИЗЛАЗИ ИЗ РЕЦЕСИЈЕ

Министар Душан Вујовић очекује да ће до године раст привредне активности бити већи од планираног. Уколико „Железара“ нађе стратешког партнера, бруто домаћи производ, односно све што привреда створи за годину дана може да порасте од 0,5 до један одсто.

Толики ефекат на привредну активност министар очекује и ако хемијски комплекси („Азотара“, „Петрохемија“ и „Металонско сирћетни комбинат“) нађу партнере. Када се производња угља и струје опораве од поплава и она ће такође подстаћи економски раст за око један одсто.

ша земља ово ради добровољно. Због себе и будућности, а не због страних интереса или притисака. Како каже, ми ово радимо у тренутку када имамо две милијарде евра ликвидности, односно толико пара је држави тренутно на располагању код Народне банке

Седам деценија поносни на 63. падобранску

ОТКРИВЕНА СПОМЕН-ИЛОЧА
У СЛАВУ ЈУНАКА

Демонстративним скоком и свечаном церемонијом на нишком војном аеродрому обележено је 70 година од формирања падобранских јединица. У знак сећања на све припаднике чувене 63. падобранске бригаде (данас батаљона), који су претходних седам деценија у различитим сукобима и изазовима изгубили живот, војници и старешине положили су венце на спомен-обележје. Такође, бригадни генерал Илија Тодоров и представници ветерана 63. падобранске бригаде открили су спомен-плочу у славу падобранаца који су своје животе положили на браник отаџбине у периоду од 1944. до 1999. године.

— Своје способности падобранци су показали и на војној паради у Београду, када су извели скокове у веома сложеним метеоролошким условима — исказао је командант Специјалне бригаде бригадни генерал Јелесије Радивојевић. — Својом храброшћу и спремношћу демонстрирали су способности и представили лик падобранца и припадника Војске.

Падобранцима се обратио и епископ славонски господин Јован и честитао је празник припадницима „најчеститије, најславније и најблагословеније српске јединице“.

Историјат 63. бригаде почиње 1944. године, када је у Барију формиран 1. падобрански батаљон који је расформиран већ средином јула 1945. У поратном периоду било је много „експериментисања“ у организацији оваквих трупа. Јер, разни падобрански батаљони и бригаде су у веома кратком периоду основани, распуштани или премештани.

Сећање: генерал Илија Тодоров
открива спомен-плочу 1944-1999.

А, после поновног формирања, децембра 1967. године, са седиштем у Нишу, бригада је брзо постала легендарна. Била је и остала ударна песница наше војске. Високи, кршни и храбри, припадници елитне 63. зато се респектују широм света. За заслуге у одбрани земље током НАТО бомбардовања, нишке „црвене беретке“ добиле су Орден народног хероја.

Миша РИСТОВИЋ

САБРАЛИ 480.000
СКОКОВА

Од оснивања бригаде до данас падобранци су учествовали на више од 200 великих здружено-тактичких вежби, које су изведене са запаженим успехом. Све активне старешине имају по најмање 1.100 скокова, а од 1947. године припадници јединице извели су укупно око 480.000 падобранских скокова. Оспособљено је више од 35.000 падобранаца.

КАКО ЋЕ СЕ СМАЊИВАТИ
ПЛАТЕ И ПЕНЗИЈЕ

Ребалансом буџета и пратећим законима предвиђено је да сви пензионери чија је пензија мања од 25.000 динара неће поднети никакав терет за уравнотежење буџета. То значи да је 1.039.000 грађана остало изузето од ових мера.

Примања 61 одсто пензионера неће бити смањена ни за један једини динар. За оне пензионере чије пензије су од 25.000 до 40.000 динара, стопа умањења биће 22 одсто, али само на износ већи од 25.000 динара.

То практично значи да се износ умањења добије када се од укупног износа пензије одузме 25.000 динара и разлика помножи са 0,22. За оне чија су примања већа од 40.000 динара, а таквих је мање од 500.000, примењује се друга формула (25 одсто на износ већи од 25.000 динара), што значи да се износ умањења добија када се од укупног износа пензије одузме 25.000 динара и разлика помножи са 0,25.

Када је о платама реч, сви запослени у јавном сектору, чија су примања већа од 25.000 динара у новембру ће добити 10 одсто мању плату. При том, умањена зарада не сме да падне испод гарантованог прага од 25.000 динара.

Србије и комерцијалних банака. Уз све то наше девизне резерве су 10 милијарди евра. Он каже да бисмо ми овако могли још неко време да седимо на тим парам и ништа не предузимамо, али да то радимо у овом тренутку како бисмо обезбедили простор за одржив раст у будућности.

— Ми то радимо добровољно, јер ове реформе траже две до три године — објаснио је Вујовић.

Он очекује да ће споразум са Међународним монетарним фондом бити закључен до краја године и да је Влада Србије добила начелну подршку званичника Фонда за предложене мере. На средњи рок посматрано, ММФ се сложио да реформа јавних предузећа буде други стуб уштеде.

Како је министар најавио, до краја ове године биће емитовани државни дужнички папири на међународном тржишту и то ће се вероватно догодити уочи или након склапања аранжмана са Фондом, што може знатно да утиче на цену позајмљивања. Иначе, тај новац нам не треба за ову годину, објаснио је он. Србија има довољно стредстава. Новац ће бити искоришћен за финансирање дефицита и расхода за камате до године. Наше укупне потребе за позајмљивање до године биће 5,7 милијарди евра.

Како је „Политика“ већ писала у неколико наврата, нацрт прекројене државне касе предвиђа приходе од 897 и расходе од 1.121 милијарду динара. Овај документ, у коме планирани минус у каси достиже 224 милијарде динара, након што га је влада јуче усвојила, прослеђен је парламенту на усвајање.

Према нашим сазнањима, прекројеном државном касом планирани су издаци за плате од 201, док уплате Фонду ПИО достижу 251 милијарду динара. Велика расходна ставка су и издаци за камате (112), али и субвенције (93,6 милијарди динара). Иначе, субвенције су повећане у односу на првобитни план. Већа је ставка која се односи на субвенције привреди, што највероватније значи да су ту укалкулисани расходи за „Железару“ у Смедереву. Првобитно, буџетом је било планирано да „Железара“ до ребаланса нађе стратешког партнера. Министар Вујовић очекује да се то догоди до краја ове године. Са друге стране, субвенције пољопривреди биће смањене. Односно, она пољопривредна газдинства која имају више од 22 хектара више неће моћи да рачунају на субвенције државе.

Такође, приходи које ће јавна предузећа уплатити у буџет биће 7,6 милијарди, што је знатно више него што је било првобитно планирано (три милијарде). Добит Народне банке Србије у ребалансу је исказана као нула динара (првобитно је било планирано три милијарде).

Ребалансом су повећани и издаци за државне гаранције јавним предузећима, али и докапитализације Поштанске штедионице (4,7) и Дунав осигурања (4,8 милијарди динара).

А. Телесковић
Извор: *Политика*

Пренето из листа „Политика“

ОДЛАЗАК ПОСЛЕДЊЕГ ЈУГОСЛОВЕНСКОГ ГЕНЕРАЛА

У Москви је умро пензионисани генерал армије ЈНА, генерал са четири звезде, Вељко Кадиевић. Отишао је у Русију непосредно пошто је сазнао да Хашки трибунал намерава да га испита у улози сведока. Искористио је добре односе које је имао с некадашњим министром обране и маршалом Совјетског Савеза Дмитријем Јазовом, који му је и помогао да добије руско држављанство и боравак у Русији. На тај начин је избегао све захтеве Загреб да буде изручен Хрватској.

Заправо, Хаг није процесуирао ниједног официра ЈНА због ратних операција у Хрватској, ниједан није подвргнут процесуирању због било које војне операције на територији Хрватске, где су били нападнути објекти и јединице ЈНА. Официри ЈНА, који су били процесуирани због Дубровника, одговорали су и били осуђени у Хагу јер у Дубровнику није било ни опкољених и блокираних јединица и објеката ЈНА. Ни због Вуковара у Хагу није одговарао ниједан официр ЈНА, одговорали су официри ЈНА због злочина на Овчари, а то није исто. А Хрватска је управо Кадиевића и тражила због Дубровника и због Вуковара. Није дочекала...

Вељко Кадиевић је рођен у селу Главина Доња крај Имотског 21. новембра 1925, од оца Србина и мајке Хрватице. Отац му је био учесник грађанског рата у Шпанији где је и погинуо. Вељко је 1943. са 18 година ступио у редове НОБ-а, тада је постао и члан КПЈ. Био је борац и омладински руководиоца у 19. северно-далматинској дивизији, исту дужност обављао је и у 26. далматинској дивизији, био је помоћник политичког комесара у Првој далматинској ударној бригади, као и у 26. далматинској дивизији. Његова послератна војна каријера ишла је више политичко-комесарском линијом, једно краће време био је задужен и за војну индустрију СФРЈ. У међувремену је завршио све војне школе и академије у Југославији, као и Генералштабни колеџ армије САД у трајању од годину дана, у Форт Лејвенворту у Канзасу, 1963. године.

На дужност савезног секретара за народну одбрану СФРЈ ступио је 15. маја 1988, наследивши адмирала флоте Бранка Мамулу. Добио је команду над око 350.000 војника, официра и подофицира ЈНА. Од адмирала Мамуле је наследио трансформисане војне области у војшта, чиме се покушало избећи поклапање републичких територија с ингеренцијама армијских области, односно „републикација, или територијализација“ оружаних снага, барем када је ЈНА била у питању.

У предвечерје распада СФРЈ, у децембру 1990, генерал Кадиевић ми је дао интервју, у којем се zaloжио за модерну ју-

гословенску федерацију, за социјализам с људским ликом, против грађанског рата и либанизације Југославије. Био је за нову партију По-

крет за Југославију. Био је то од времена смрти маршала Југославије најјачи медијски наступ у СФРЈ.

Нажалост, генерал Кадиевић није успео да спречи грађански рат у Југославији, иако је имао барем две одреднице у постојећем југословенском Уставу из 1974. да похапси бароне грађанског рата, националисте и бивше комунисте преко ноћи пресвучене у нове националне лидере. Од Триглава до Вардара. Чекао је одлуке Председништва СФРЈ, у којем су седели или издајници Југославије или неспособни скоројевићи.

У марту 1991. Кадиевић је извео ЈНА на улице Београда, по наређењу Председништва СФРЈ и на основу њихове телефонске сагласности. Нико се од чланова Председништва СФРЈ из других република није тада успротивио извођењу тенкова на улице Београда. Сви су били за тенкове.

Нешто касније, у паузи мартовских седница Врховне команде у подземном објекту „Караш“ у Топчидеру, Кадиевић је отпутовао у тајну посету маршалу Јазову у Москву ради виђења совјетског погледа на догађаје у Југославији. Кадиевић је директно упитао маршала Јазова да ли Москва може да подржи евентуални војни удар у СФРЈ. Јазов није могао да пружи потврдан одговор јер је и СССР у то време био у превирању и пред распадом. Кадиевић се вратио у Београд, у „Караш“ није дошло до одлуке, али је Кадиевић на крају тродневних састанака с непотпуним Председништвом СФРЈ нагласио да СФРЈ улази у грађански рат и да ће Армија поступати онако како може и зна.

Када је почео рат у Словенији, а после и у Хрватској, Слободан Милошевић није вратио услугу Кадиевићу за извођење тенкова на улице Београда у марту 1991. Од 38 накнадно мобилисаних бригада на територији Србије само су четири бригаде приступиле извршењу задатака. За Кадиевића је то био шок. Ни власт а поготово опозиција у Србији није те 1991. бринула о границама СФРЈ, већ само како остати или се дочепати власти. За Југославију у Србији те 1991. од политичких фактора скоро да никога није било брига...

У ратном вихору 1991. генерал Кадиевић се није најбоље снашао, 16 примирја у Хрватској то најбоље говори. Војска се осипала и онда после рушења хеликоптера европских посматрача код Вараждине, 8. јануара 1992, генерал армије Вељко Кадиевић подноси оставку на место савезног секретара за народну одбрану. Увек је говорио да је Југословен, верујем да се тако и осећао.

Али, Југославију није одбранио...

Мирослав Лазански

Прва класа подофицира рода инжињерије на окупу

И ПУТЕВИ И ПРУГЕ И МОСТОВИ...

У Дому војске у Београду, средином септембра, сусрели су се негдашњи питомци прве класе Инжињеријске подофицирске школе. Раније су се редовно окупљали једном годишње, али су због подмаклих година одлучили да се више не састају. Због тога су и имали жељу да тај догађај поприми нешто свечанији и званичнији тон, па су се обратили Генералштабу с предлогом да са њима буде и представник те институције.

Бригадни генерал Петар Латковић том приликом их је обавестио о задацима и досадашњим организацијско-мобилизацијским променама у Војсци Србије, достигнутом степеном реформи, са посебним освртом на развој рода инжињерије. Он је посебно истакао допринос инжињераца изградњи земље, захваљујући окупљеним ветеранима који у свему томе имају осведочени удео. Пренео им је и срдачне поздраве начелника Генералштаба ВС генерала Љубише Диковића.

У име Организационог одбора за обележавање јубилеја класе присутнима се обратио Младен Вељковић:

Ево, ми инжињерци, дочекасмо и шездесету годину од завршетка нашег школовања од 1952. до 1954. године у Карловцу. Желим најпре да се захвалим нашим првим старешинама који су голобраде младиће умели да обуче за извршавање најтежих задатака и упуте у живот, онакав какав су имали само инжињерци. Вељковић је саопштио и одлуку класића да се више не састају.

Свако од нас овде има своју непоновљиву историју инжињераца, а све те историје су читава енциклопедија доживљаја са разних градилишта, илустрована бројним потешкоћама, понекад и трагичним. Иза нас остали су километри путева, пруга, бројни мостови и тунели и многи други објекти неопходни народу. У школи смо научили а у пракси спроводили да више од свега негујемо другарство, да се међусобно уважавамо, да нам није тешко да други ма пружимо помоћ онима којима је потребна, не жалећи ни своје животе...

Вељковић је саопштио и одлуку класића да се после овог сусрета више организовано не састају.

-У сваком од нас, у души остало је нешто војничко, па смо зато замолили наш Генералштаб и Министарство одбране да нам на овом свечаном скупу укратко представе нашу војску данас, рекао је Вељковић.

Пуковник Милорад Ђокић је слављенике обавестио о инжињерији данас, потпуковник Душко Милојевић о школовању инжињераца, а мајор Милан Богдановић обавестио је слављенике о актуелним догађањима у роду инжињерије.

Приказан је и филм о 305. инжињеријској бригади, а дружење настављено у надалеко чувеној Скадарлији.

З. П.

Врачарци на Текеришу

ДАН ПОСВЕЋЕН СЛАВНОЈ ИСТОРИЈИ

Војни пензионери и чланови њихових породица, почетком октобра, посетили су Цер и положили цвеће јунацима Церске битке на Текеришу. Повод је била стогодишњица од почетка Првог светског рата и чувене Церске битке.

Пун минибус расположених путника упутио се преко Обреновца и Владимираца до средњовековног манастира Каона, где су у прелепом амбијенту прошетали и направили прву паузу. Пут је даље водио кроз питама поцерска села до легендарног Текериша. На Текеришу је било више од сто ученика и наставника београдских основних школа, да се поклоне сенима храбро изгинулих српских војника.

Испред недавно обновљеног и лепо уређеног музеја, уместо кустоса, о Церској бици предивно и надахнуто је беседио Марко Неговановић, генерал у пензији и активну члан Удружења војних пензионера са Врачара.

После Текериша одвезли су се до врха Цера и планинарског дома на Липовој води, где је приређен заједнички ручак. Они који су били расположени за мало дужу шетњу обишли су Трајанов и Косанин град, остатке румских утврђења, која су позната по одлучују-

ћим, крвавим борбама у Церској бици. Остали су уживали у лаганој шетњи и прелепим погледима који пуцају на све стране са ове легендарне планине.

У повратку је организована посета Шапцу са задржањем на средњовековном утврђеном Заслон на обали Саве, кога је подигао Иса-бег Исаковић у петнаестом веку и дао му име Бигир делен („онај који удара са бока“). Наравно, неко је у повратку поменуо и престоницу средњовековне Сремске краљевине краља Драгутина, када се пролазило кроз варошицу Дебrc.

Незаборавно путовање по врелима

наше историје, завршено је посетом Мишару, где је Карађорђе 1806. године до ногу потукао босанску турску војску под вођством Кулин капетана.

Прелеп сунчан јесењи дан и добро испланирано време допринели су да дружење заиста успе и остане у незаборавном сећању учесника. Иначе, ово је већ седми излет Врачараца који сами успешно организују.

Угљеша Гвозден

Плакета УВПС бачкотополском гарнизону

ПРИЗНАЊЕ ЗА САРАДЊУ

У касарни Прве бригаде „Бачка“ у Бачкој Тополи, уз присуство заменика команданта бригаде пуковника Жељка Петровића и бројних званика из друштвеног, културног и верског живота округа, општине и града, војничком свечаношћу и дефилеом јединица прослављен је и 31. октобар, Дан рода оклопних јединица.

Том приликом Имре Шуљок председник Општинске организације Удружења војних пензионера, у име Главног одбора УВПС и председника Љубомира Драгањца, уручио је команданту 17. механизованог батаљона и

гарнизона Бачка Топола потпуковнику Слађану Арсенићу Плакету УВП Србије.

Обраћајући се присутнима Шуљок је нагласио како УВП ово значајно признање додељује гарнизону за изузетну сарадњу, међусобно уважавање и поштовање изражено током дугог низа година.

-Поводом Дана оклопних јединица, у име чланова Удружења војних пензионера Србије упућујем вам искрене честитке и уручујем Плакету УВПС. Ваше ангажовање гаранција су наше безбедности. - рекао је Шуљок.

Предлог да се Плакета УВП додели гарнизону Бачка Топола подржале су и ОО УВП Бачка Топола подржале су и ОО УВП Суботице и Кикинде, које се у свом деловању ослањају на бачкотополски гарнизон.

Будимир М. ПОПАДИЋ

ПОНОВО У МАРИБОРУ

Поводом пет деценија од завршетка школовања, у дворишту негдашње мариборске касарне „Тоне Томшич“ где су и похађали школу, 13. и 14. септембра, окупили су се негдашњи питомци 9. класе Санитетске подофицирске школе. Присутни класићи, са својим командирима Велибором Љујићем и Јосипом Трохом, одали су пошту премићним наставницима и вршњацима.

Том приликом истакнуто је да је 9. класа према постигнутим резултатима, била друга по рангу. У име класе говорио је трећи по рангу Фрањо Петреш Припадници класе су поносни на чињеницу да нико од њих није погазио војничку част.

Многе су приче испричане, евоциране успомене од пре пет деценија, а било је у свему томе дирљивих сцена. Учесници окупљања су се договорили да се идуће године сусретну у Београду.

Б. Цветовић

Сусрет негдашњих питомаца 9. класе Санитетске подофицирске школе

Сусрет 9. класе ВТА у Краљеву

ЗАГРЕЈАВАЊЕ ЗА ЈУБИЛЕЈ

Укупила мања група некадашњих питомаца 9. класе Војнотехничке академије у Загребу. Повод је био обележавање 49-годишњице од завршетка школовања у ВТА. Овим је испоштован договор да се за „обичне“ годишњице окупе они који су у прилици за то, а да се за „округле“ годишњице окупи што већи број бивших питомаца.

Организатор сусрета, пензионисани пуковник Ратко Живковић, посредством Градског одбора УВП обратио се Команди 2. бригаде КоВ са молбом за помоћ у организацији сусрета. Команда бригаде је све тражено испунила и тиме још једном потврдила свој правилан однос према војним пензионерима.

Прихват је обезбеђен у историјама Дома Војске Србије, где су госте поздравили потпуковник Саво Вучковић из Ко-

манде бригаде и Радослав Премовић, начелник Дома.

Организована је посета музеју Краљева који се налази у непосредној близини Дома Војске, где су имали прилике да се обавесте о најзанимљивијим садржајима везаним за историју овог града. Аутобусом којег је обезбедила Команда бригаде, гости су превезени до манастира Жича, задужбине Стефана Првовенчаног из прве половине 13. века.

Уследила је посета Команди 2. бригаде и обилазак Спомен-собе посвећене тој јединици. Кроз поставку Спомен-собе их је провео професор Премовић. Као, који је побудио емоције код већине присутних.

Дружење је настављено заједничким ручком у ресторану „Сунце“, а уз ручак још једна прилика за евоцирање успомена на заједничке питомачке дане, тежак али частан војички живот и још теже пензионерске дане.

Заједничке фотографије ће их подсећати на прелепо дружење. Идуће године сресће се да би обележили 50-годишњице од завршетка школовања.

Јован Симић

Сусрет везиста

ПОНОВО ЗАЈЕДНО

Обележавање 55-годишњице од завршетка 6. класе ППШ везе, 1957-1959. Краљево организовано је 18. октобра, у ресторану Дома Ваздухопловства у Земуну. Стјепан Онимус је у име Организационог одбора поздравио присутне класиће, посебно командира вода, пуковника Петра Вугу, команданта Бранислава Љу-

шића и генерала Славољуба Јанићијевића, из Генералштаба ВС.

Међу окупљеним слављеницима били су присутни и класићи из братских република: Алојз Чермељ, Милан Божиновић, Митар Девић и Радослав Бајагић. Приликом обраћања, видно узбуђени, нагласили су да су пријатно изненађени пријемом. Након тога су разгледали пано са сликама од завршетка школовања па до данас, са до садашњих сусрета класића.

Уз заједнички снимак и вечеру настављено је дружење.

Т. Митушев

70. година од ослобођења Земуна

ПОДВИГ ХРАБРОГ УЧИТЕЉА

Обележавање, Дана ослобођења Земуна од фашистичког окупатора у Другом светском рату обављено је испред споменика палим борцима НОР-а 1941 - 1945. године. Председник СУБНОР-а Земун, Миодраг Здравковић поздравио је присутне, посебно Стеву Таталовића, члана Градског Већа, Драгана Матијевића, члана Већа општине Земун, Владу Брдара, члана председништва ГО СУБ-

НОР-а, Душанку Лукић, члана ГО СУБНОР-а Београд.

О ослобађању Земуна пре 70 година говорио је пуковник-пилот Драгољуб Лазић, учесник тих борби.

Снажним јуришем бригада и тенкова Црвене армије, Земун је ослобођен 22. октобра 1944. године. Приликом повлачења Немаца преко Саве, мост је био миран. Храбри учитељ и резервни официр Миладин Зарић, ризиковао је свој живот и спасао мост од рушења. То је једини мост у Европи који није срушен током Другог светског рата. Борци НОР-а захтевају да овај мост носи име храброг учитеља.

Т. Матушев

Сусрет ветерана

БРАНА ЗАБОРАВУ

У Сомбору је недавно одржано четврто дружење ветерана 12. моторизоване бригаде. Та јединица формирана је 11. ок-

тобра 1942. године. Сусрету су се одазвали бројни ветерани. О бригади и њеној историји говорио је Митар Симић, некадашњи командант, иначе пуковник у пензији. Дружење је одржано у ресторану „Тамара“, а поновни сусрет заказан је за две године.

С. Дринић

Сарадња два пензионерска удружења

БАНАТУ У ПОХОДЕ

Искористивши предах између два кишна дана, војни пензионери из општинске организације Палилула-Стари Град, у сарадњи са Удружењем пензионисаних здравствених радника града Београда 19. октобра организовали су заједничко дружење. Да би спојили лепо са корисним, кренули су у обилазак јужног Баната. Маршрута је била: Београд - Ковачица - излетиште Девојачки Бунар у општини Алибунар - манастир Месић - Вршачки брег - Вршац - Београд.

На велико интересовање је наишао обилазак галерије наивног сликарства у Ковачици. На изложеним сликама у поетском духу представљена је сеоска реалност. Љубазни домаћини су се потрудили да одговоре на сва знатижељна и стручна питања приспелих гостију. Том приликом купљено је и неколико слика.

Дружење је настављено путовањем до излетишта Девојачки бунар, које има богату традицију и још богатије програме у току целе године, како за децу тако и за одрасле.

Након ручка излетишници су се упутили према манастиру Месић, насталом у 15. веку. После обиласка манастира пут је настављен до Вршачког брега. На врху (399) налази се симбол града - Вршачка кула. Са те куле „пуцао“ су упечатљив залазак сунца и блистава околина.

На упорну молбу присутних, агилни организатор и путовођа Бошко Радовановић је обећао да ће се потрудити да следећи пут организује још атрактивније и забавније дружење.

С. Стошић

ПЕЋУТАНА ОПЕРАЦИЈА БРЕЗНА

Недавно су неки домаћи медији забележили 70 година од спашавања савезничких pilota у Другом светском рату од стране Драже Михајловића, при чему се њихов број преувеличава и проглашава као „највећа“ савезничка акција спашавања, без извора који би то потврђивали.

Нико не оспорава да је Дража спасао неколико стотина савезничких ваздухопловаца који су искочили падобраном из оштећених авиона над малом територијом коју је он контролисао. Међутим, нико не оспорава да је реч о Дражином закаснелом доприносу савезницима.

Нико у средствима информисања (изузев „Политике“) није ни једном реченицом забележио и јубилеј операције „Брезна“. Она је до данас прећутана. Убеђен сам да овај текст за велики број наших грађана представља експлузиву. Користимо сам иностране историјске изворе, да ми се не би приписала пристрасност.

„Операција „Брезна“ из августа 1944. г. била је једна од напектакуларнијих савезничких акција на тлу Југославији у току Другог светског рата. Током драматичне битке окупационих и партизанских снага на северу Црне Горе из села Брезна, поред Никшића, савезници су само у току једног дана (22. 8. 1944. године) извукли 1.059 партизанских рањеника. То је омогућило снагама НОВЈ да поврате покретљивост и разбију немачку операцију. Операцију „Брезна“ је организовало и извело Балканско ратно ваздухопловство. Операција је морала бити добро координисана и изведена у веома кратком року.“ (Википедија)

„Након прикупљања рањеника и уређења писте, операција је изведена са великим успехом у току једног дана док се у непосредној близини водила драматична битка између Немаца и снага НОВЈ, јер су Немци продрли наомак писте у Брезни. Рано ујутро 22. августа долетели су авиони 267. британског ескадрона и убрзо полетели носећи око 200 рањеника. Током послеподнева 24 авиона 16. транспортне групе евакуисало је још 705 рањеника и 17 ваздухопловаца. Пред крај дана Руска транспортна група евакуисала је преосталих 138 рањеника.“ (Leary - FUELING THE FORES RESSISTANCE. стр.27)

Реч је о највећој операцији спасавања иза непријатељских линија у Другом светском рату, као и она у Словенији, (прим. Б.Г.), када је у савезничке сабирне центре у Италији извршена једна од највећих евакуација иза непријатељских линија (25. и 26. марта 1945) са летишта Красинец и Оток у Словенији.

Евакуисано је у два узастопна дана око 2.000 жена, деце, стараца, рањеника и болесника. Важно је истаћи да је транспортне пратило осам ловаца I. ескадриле НОВЈ (Архив ВИИ, рег. бр. 8/71-4, К. 1450).

На основу наређења генерала Ира Аекера 24 јула 1944. формирана је јединица (ACRU) која је имала задатак да проналази, прикупља и евакуише савезничке ваздухопловце из разних земаља. Она је у свом извештају крајем рата регистровала да је укупно евакуисала 5.700 ваздухопловаца, највише њих из Југославије и то 343 или 342 са четничке стране и 2.000 с партизанске. (Matteson, стр. 7 и 36). кап. Ник Лалић који је био одговоран за евиден-

цију спасених ваздухопловаца у мисији „Халуард“ је одлетео последњи из Босне. У свом извештају већ 10. 1.1945.г. наводи да су у наведеној мисији четници спасили 417 авијатичара од којих су 343 били американци (РГ 226. ОСС С5 - документ ХП 5727).

Амерички командант Генерал Еакер упутио је још 28. 3.1944. захвалност Титу, за спасене савезничке ваздухопловце, а личну захвалност 27. 4.1944. упутили су спасени авијатичари генералу Родићу, команданту Босанског корпуса.

Коначно командант 15. савезничке ваздухопловне армије генерал Најтан Тавај-

нинг послао је крајем рата партизанима поруку у којој пише „Жртвујући живот и безбедност ваших породица, ви сте спасили хиљаде наших pilota дајући храну, медицинску помоћ и смештај. Као командант 15. ваздухопловне армије савезничког ваздухопловства и у име очеве и мајки мојих pilota, изражавам захвалност Америке за ваша храбра дела“.

Све ове историјске чињенице заслужују наше памћење и треба да их обележавају наша средства информисања као и јубилеј мисије Халуард.

Бранко Гулан,

пуковник у пензији, пилот учесник НОБ

ДИСКРИМИНАЦИЈА ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА

Војни пензионери веома озбиљно схватају ситуацију у којој се држава налази и изражавају спремност да дају пун допринос у превазилажењу проблема, али сматрамо да терет треба да поднесемо сви подједнако, јер проблем нису створили пензионери већ надлежни државни органи, чињењем или нечињењем у дужем периоду.

Прихватамо мере Владе РС и не тражимо да будемо изузети од смањења пензија, али исто тако сматрамо да је Влада обавезна да, пре тога, пензије војних пензионера, пензионисаних до 1. 1.2008.године доведе на ниво који им по Закону припада.

Надлежни државни органи су обавезни да, примењујући закон, исплате неисплаћени део пензије. У противном војни пензионери неће само бити вишеструко оштећени због грубог кршења закона, него ће се осећати превареним од свог бившег послодавца, а сада гаранта пензије.

Војни пензионери су пензију зарадили радећи изузетно важан, тежак и специфичан посао који је захтевао високу стручност и стално усавршавање. Радили су по прописима које је донела држава, а износ пензије је утврђен на основу Закона о ВЈ и подзаконских аката.

Међутим, у периоду од 2000. до краја 2007. године директно, а након тога индиректно војним пензионерима, без промене прописа, пензија је исплаћивана у износу који је био знатно мањи од законом прописаног минимума.

То је једина групација пензионера којима је пензија исплаћивана у износу који је мањи од оног који по закону припада.

Усклађивање пензије у износу од 11,06 одсто почев од 1. 1. 2008. године није извршено само за војне пензионере и поред веома јасне одредбе у Закону о Војсци Србије, одлука Уставног суда и пресуде Управног суда.

Планираним смањењем пензија се само наставља досадашње, незаконито смањење војне пензије, а да за то нико није одговарао. Упоредо са смањивањем износа пензија вршена је организовања кампања да су војне пензије високе без икакве аргументације, на основу политичког става. Ми не желимо да анализирамо са којом намером се то чини, ни ти желимо да доводимо у питање оправданост висине пензија неколико хиљада пензионера чији је износ већи од износа највеће војне пензије јер полазимо од тога да су све пензије утврђене на основу закона и инсистирамо на томе да се прописи извршавају потпуно и кад су у питању војни пензионери.

Смањивање износа пензија војним пензионерима, без претходног решења за измирење до сада неисплаћеног дела пензије, наставиће се дискриминаторски однос према војним пензионерима, што је у супротности са Законом о забрани дискриминације и озбиљно доводи у питање одредбе Устава који се односе на владавину права.

Ђорђе Симић

НЕЗНАЊЕ ИЛИ ЗЛА НАМЕРА ПРЕМА ПЕНЗИОНЕРИМА

Било је више написа у листовима и наравно, прича на телевизијама о смањењу плата и пензија, да би се на тај начин спасила држава од банкрота. Нећу да пишем о томе што на тај начин можемо само доћи до по једног obroка дневно на казанима за сиротињу (осим шачице криминално повлашћених). Мој фокус је једна методолошка грешка у тој рачуници. Чудно је да ту грешку није запазио нико од силних стручњака, почев од председника владе (који све лично ради), па до оних чудних чланова Фискалног савета, које би, пре свега, а и остале заговорнике овакве штедње требало да намерају да живе од просечне или оне заштићене плате, а поготову пензије. (Они су, ваљда, економисти, па знају да ово није решење. Узгред, и ја сам дипломирани економиста, па знам понешто о томе).

Наиме, реч је о овоме: казано је да се штедња (смањење плата и пензија) односи на кориснике буџета, ваљда да би се смањило или елиминисало буџетски дефицит, док се у приватни сектор, односно производни део привреде не дира. Њему, напротив, треба помоћи. Највећи терет пада на пензионере, јер је у табели наведено да се пензије изнад 60 хиљада смањују 15 одсто, а плате до 100 хиљада - 10 одсто.

Како то да свим тим стручњацима, министру финансија који је поднео оставку (срећом), и садашњем министру финансија, а посебно фамозном Фискалном савету и силним саветницима председника Владе, који иначе увек има последњу реч, није пала на памет позната чињеница да се пензије исплаћују из буџета само 60 одсто, а осталих 40 одсто - преко Фонда ПИО, из доприноса за пензионо осигурање, који није из буџета!

По тој рачуници, пензионери, они који примају 60.000 динара, из буџета добијају 36.000, а 24.000 из Фонда ПИО. Према томе, само 36.000 подлеже обрачуна за смањење, а не свих 60.000.

Поред тога, пензије су већ зарађене, и било која одлука, уредба, закон или неки други пропис морају бити неуставни и свакако ће бити предмет великих судских спорова. Убеђен сам да ће и ти спорови, на крају, бити решени у корист пензионера, баш као ускраћење повећање војних пензија од 11.06 одсто.

Па где наћи паре за буџет? Па од оних који су разорили и опљачкали земљу под покровитељством свих власти до сада, уместо да пензионери помажу њих. То су тајкуни свих боја, који су створили робовласнички систем у овој напавеној земљи. Да ли то неко не види?

Радомир Павловић,
пуковник у пензији

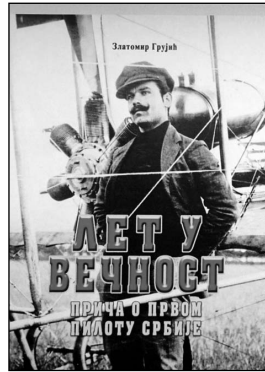
Са промоције књиге „Лет у вечност“

ПРВА КЊИГА ПРВОМ ПИЛОТУ

У Великој сали Дома ваздухопловства у Земуну 29. октобра је одржана промоција књиге „Лет у вечност“, аутора Златомира Грујића.

Промоцију, коју су организовали Команда В и ПВО Војске Србије и Удружење пензионисаних војних летача и падобранаца Србије (УПВЛПС), отворио је начелник Штаба Команде В и ПВО, бригадни генерал Дејан Јоксимовић, који се обратио присутнима и пренео им поздраве генерал-мајора Ранка Живака, команданта вида.

О књизи, која је прво биографско и библиографско дело о нашем првом војном пилоту и нашој првој ваздухопловној жртви, нареднику Михаилу Петровићу, говорили су Видосав Ковачевић, генерал-мајор авијације у пензији и некадашњи начелник Војне академије Војске Србије, Војислав Стојановић, потпуковник авијације у пензији и некадашњи начелник Музеја ЈРВ, мајор авијације Александар Андрић, кустос Музеја ЈРВ, Драгољуб Швабић, се-

У надахнутом говору, генерал у пензији Видосав Ковачевић је подсетио на опсаду Скадра у Првом балканском рату и учешће Приморског аеропланског одреда као прве ваздухопловне јединице српске војске у овој операцији, током које је 20. марта 1913. године трагично настрадао наредник Михаило Петровић, први српски пилот, са међународном ФАИ дозволом, број 979.

Драгољуб Дракче Петровић, секретар Удружења „Михаило Петровић“ из Влачке, родног места наредника Михаила Петровића је представио активности које његово Удружење у сарадњи са УПВЛПС има већ читаву деценију-манифестацију „Дани Михаила Петровића“, која се сваке године, средином јуна одржава у том селу. Тада гостољубиви Влакчани имају задовољство да дочекају све авијатичаре, активне и пензионисане и све љубитеље авијације који том приликом негују успомену на нашег првог летача.

Представљање књиге изазвало је широку пажњу војних пензионера и других грађана

кретар Завичајног удружења „Михаило Петровић“ из Влачке, родног места Михаила Петровића и аутор књиге, мр Златомир Грујић, пуковник авијације у пензији.

Војислав Стојановић, иначе рецензент књиге, присутнима је представио животни пут и стваралачки опус аутора дела. Мајор Андрић и сам аутор, Златомир Грујић окупљенима су представили садржај књиге и укратко изложили животни пут Михаила Петровића од Влачке и питоме Шумадије, преко Крагујевца, Београда, Санкт Петербурга, Ниша, па до Француске и небеских висина и трагичне смрти над албанским врлетима током опсаде Скадра. Мајор Андрић је истакао и несебичну помоћ Музеја ЈРВ аутору у истраживању архивске грађе о Михаилу која се налази у овој институцији, док је аутор нагласио сарадњу са породицом и наследницима Михаила Петровића током настајања књиге.

Влакче и УПВЛПС) су да родна кућа Михаила Петровића постане споменик културе, да се на брду које доминира селом постави авион, да Михаило Петровић и наш први командант ваздухопловства мајор Коста Милетић добију заслужено спомен-обележје и на крају, да Влачка добије спомен-музеј у част првог српског авијатичара. Ти задаци се могу испунити само уз помоћ и подршку Команде В и ПВО и Војске Србије уопште, те шире друштвене заједнице.

Промоцију књиге је интерпретацијом песме „Пукни зоро“ обогатио наступ Камерног ансамбла „Билгур“ из Београда. На крају промоције, мајор Никола Ковачић из Команде В и ПВО, присутнима је пренео поздраве начелника Генералштаба Војске Србије, генерала Љубише Диковића.

Аутор је присутнима потписао књиге.

Милан Ракић

Пре 150 година (8. октобра 1864), у Београду, у трговачкој породици, као четврто од петоро деце Љубице и Ђорђа Нуше, родио се Бранислав Нушић. Као најбистријем детету, отац му је наменио будућност наследника у вођењу породичне трговине, па га је из Смедерева, где су се преселили по синовљевом рођењу, послао у Панчево да учи занат код тада чувеног Васе Ђурчина у трговини „Код златне руже“. Чудо је колико је један шамар, можда неизбежан у шегртовању, може да учини за књижевност. Дванаестогодишњи Бранислав је, наиме, након само четири дана, од газде Васе „зарадио“ шамар, па се несудећи трговац, који је од најранијег детињства био опчињен позориштем, вратио у Смедерево и прикључио позоришној дружини рођака Јевте Угричића.

А онда, гимназију је завршио у родном граду, прва студирао у Београду и Грацу, 1885. учествовао у поразном српско-бугарском рату, касније радио десетак година у конзулатима у Битољу, Серезу, Скопљу и Приштини, био начелник Битољског округа. Ипак, највише се задржао на дужностима управника позоришта у Београду, Скопљу, Новом Саду, Сарајеву и у југословенском Министарству просвете, као први начелник Уметничког одељења.

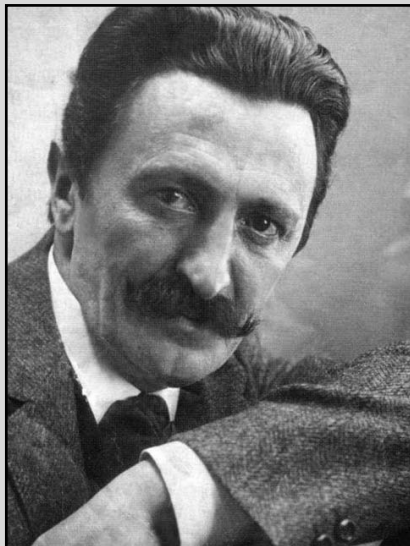
Учесник Српско-бугарског рата

Младост Бранислава Нушића протицала је упоредо са борбеним покретом за успостављање демократије, против личне владавине у Србији током последње две деценије 19. века. Мада никад није био међу онима који су стајали на политичким врховима, он је врло рано кренуо и кроз цео живот ишао путем носиоца младог српског радикализма. Захваљујући личној упорности и урођеној ведрини, успешно је савладавао препреке које су успоравале кораке његовог слободног духа. Говорећи о себи и променама у тадашњем српском друштву под владавином краља Милана и његовог сина Александра Обреновића, он је на крају тог бурног кретања врло сликовито записао: „У доба када сам први пут умео да схватим, запазим или бар сагледам оно што се око мене дешава, наше је друштво било на почетку свог развоја... притискало га је окамењена патријархалност, традиција је још изостала. Наше тадашње друштво живело је објур у собама и иза плотова и наћви, сацака и огњишта, повучено од свих догађаја и живота који се ван куће јављао. Ја сам прошлошћу допро у те дане; сагледао сам још турски барјак на бедемима београдског града; видео сам чиновнике у туру и домаћице у нанулама, ћепенке на Теразијама и воловска кола, застрта ћилимовима на којима се фамилије недељом у рану зору извозе на излет до Булбулдера... Живео сам у доба када се у четири ока изјављивала љубав, у четири ока узјамљивао новац и у четири ока водила политика. Тај сам живот живео и као феникс са сваком новом генерацијом, са сваком добом, са сваком епохом, умирао и опет се рађао да живим новим животом, животом нових људи и новог друштва.“

Са тек навршених 19 година, Нушић је написао своју прву комедију „Народни по-

150 година од рођења Бранислава Нушића

НАЈВЕЋИ СРПСКИ КОМЕДИОГРАФ

Ако је време најправичнији судија уметничких вредности, Бранислав Нушић се није изгубио у маглама неумитног заборава. Од је и данас животан и актуелан. Остао је упамћен као велики родољуб, књижевник и највећи српски комедиограф.

сланик“, о којој су се врло похвално изражавали тадашњи угледни књижевници Лаза Лазаревић и Милован Глишић. Но, из политичких разлога, тај комад је чекао 13 година да се појави на сцени Народног позоришта. Биле су то немирне године борби за продор демократских слобода у Србију, године Тимочке буне, крвавих гушења радикалских идеја, сукоба с личном влашћу на престолу. У том времену (1887), млади Нушић се нашао и у затвору. Разлог за то је врло занимљив. Из Српско-бугарског рата (1885), где је као каплар учествовао и Нушић, мајор Михаило Катанић се вратио с врло узбудљивом причом. Када су Бугари у једном боју отели пуковску заставу, мајор је „јурнуо да заставу преотме и пао изboden бајонетима“. Бугарски кнез Батемберг му је, дивећи се његовој храбрости, вратио сабљу, знак официјерског достојанства, а онда након указане медицинске помоћи, наредио да се посебним возом пребаци преко границе. Београд и Србија су с највећом бригом пратили његово дуго и мучно боловање.

Није прећутао неправду

А онда, догодило се оно што је младог Нушића уплело у неочекивани обрт. Генералу Франасовићу, са службом на двору,

умрла је мајка. У погребној поворци кретао се краљ са скоро свим државним великодостојницима. Два дана касније, после двогодишњег боловања, умро је и мајор Катанић. Хероја је до гроба пратила огромна маса народа из Београда и околине, али иза ковчега није било ниједног званичног лица. Људи, огорчени на равнодушност власти према сахрани јунака, кога је и непријатељ поштовао, сем тихог гунђања, нису смели гласно да изразе своје незадовољство. Увређен таквим односом, млади Нушић је написао песму под насловом „Два роба“ и објавио у опозиционом „Дневном листу“.

*Српска децо, што читати знате,
Из овога поуку имате:*

*У Србији прилике су такве,
Бабе славе, презиру јунаке.*

*Стога и ви не муч'те се џабе,
Српска децо, постаните бабе.*

У пожаревачкој тамници Нушић је провео годину дана, пошто му је друга половина казне опроштена. Кући се вратио с новом комедијом „Протекција“. Видећи с ким „имају посла“, а да би га склонили што „даље од очију“, два краља, Милан и Александар, некако су се „смиловали“ и потписали указ о Нушићевом постављењу на место дипломатско-конзуларног представника Србије у Приштини, која је тада била

Споменик великану
у центру Београда

под влашћу султана. Прошло је много година док „Народни посланик“ није ступио на београдску позорницу (1896). Комедија је амнестирана за време владавине краља Александра, када је Србија читала љуту сатиру Радоја Домановића. Младом краљу није сметало што му је Нушић увредио оца, јер је и сам, несрећник, са њим дошао у сукоб.

Као машовит и спретан организатор, Нушић је покретао многе друштвене акције и успешно их водио до краја. Када је Београд, 1908, подигао глас против одлуке Аустроугарске да изврши анексију Босне и Херцеговине, Нушић се нашао на челу родољубивих демонстрација и преко ноћи написао комад „Хаџи Лоја“, који је изразио моралну подршку народу Босне и Херцеговине против туђинске окупације. Нушић је учесник Првог балканског рата (1912). Након његовог успешног окончања, постао је окружни начелник у Битољу, а годину дана касније организовао је позориште у Скопљу. Његов син јединац, Бан, тек свршени београдски матурант, одмах пошто је Аустроугарска 1914. напала Србију, отишао је у добровољце. После рањавања, недовољно залачен, поново се вратио на фронт. Након другог тешког рањавања, непосредно пред смрт, написао је оцу: „Ја сам пао на бранику Отаџбине за остваривање оних великих наших идеала, које смо сви ми тако сложено проповедали 1908. године“.

Преживео албанску голготу

У Првом светском рату, за време „Голготе Србије“ (1915), Нушић се с војском повлачио преко гудура Албаније. На пут пре-

ма јадранској обали, кренуо је са дужности управника Скопског позоришта. Током припреме за тежак и неизвесан пут, необичну судбину доживео је и рукопис једне од најзначајнијих српских драма „Сумњиво лице“, написане још 1888, а премијерно изведене тек 1923. године. У данима пред премијеру, Нушић је то овако описао: „Тамо, на дну фијоке, нашао сам и – на вечиту робију осуђено „Сумњиво лице“ и понео га са собом... Од Приштине, одакле смо пешке морали поћи пут Призрена, морао сам редуцирати рукописе... Одабирајући тако и бацајући на под све оно што сам решио да жртвујем, дође на ред и „Сумњиво лице“. Погледах га, погледах уздуж и попреко и најзад одлучих. Бацих га на патос, у гомили оних рукописа које жртвујем, које одбацујем од себе, којима намењујем да за увек пропадну... Нисам био кадар

пренети те преко позорнице, а где ли бих био кадар пренети те преко Албаније? Рукописи су остали у једној арнаутској кући на смрт осуђени...“. Из времена боравка на Крфу, потичу његова огромна књига „Деветсто петнаеста“, потресна хроника о повлачењу српске војске и народа преко албанског беспућа и драма „Велика недеља“.

Као пензионер, од 1929. до смрти, Нушић је српској позорници подарио комедије које, у његовом обимном делу, заједно са „Сумњивим лицем“, представљају највише домете. То су „Госпођа министарка“, „Ожалошћена породица“, „Београд некад и сад“, „Др“, „Покојник“, „Мистер Долар“, „Анафалета“, „Општинско дете“, „Ујез“ и др. Очигледно, старост није нашкодила Нушићевом духу. Ослобођен од „чиновничке спутаности“, он је опет подељено на себе из младости, не тражећи компромисе с политичким приликама. Физички изнурен неизлечивом болешћу, писао је „Власт“, бавећи се животном темом о нашем човеку на власти.

Пишући неговао родољубива осећања

Још у његово доба, нови споменици су брзо и грубо замењивали старе. Сем осталог, на то указује и један од најпознатијих монумента у Србији – Споменик незнаном јунаку на Авали. Нушиће је био противник идеје краља Александра да се споменик гради на Авали. У свом стилу, оштрог језика и пера, питао је: „Шта ће споменик на месту које могу да обиђу само београдски сновови који имају аутомобиле и на Авалу воде своје љубавнице... Ако иду са том намером тамо, споменик их не интересује“. Предлагао је да се направе пантеон између данашњег Дома војске

Србије и Народног позоришта, где би незнани јунак почивао у каменом саркофагу.

Нушиће је, пишући под утицајем Гогоља, неговао врло изражено родољубиво осећање и способност да се подсмехује људским манама и глупостима. Говорио је да његов хумор „изазива смех на уснама и ублажава суровост живота“. Иако су га неки критичари посматрали са „олимпијске висине“ и проглашавали „забављачем широке публике“, Нушић је пред сам крај живота написао „горку“ комедију „Покојник“, изричући тешку оптужбу против злоупотребе власти. Наравно, има писаца који своју причу пребаце у неко друго време. Са Нушићем то није био случај. Он је хумориста и хроничар. Пишући за „Политику“, од када је почела да излази (под псеудонимом Бен Акиба), показао је изузетан дар запажања и способност да на виђено одмах реагује. Како је писао Скерлић, „он је своје јунаке проналазио међу обичним људима, које свакодневно сусрећемо у комшилуку...“. У предговору „Госпођи министарки“ Нушић објашњава да он баш из овакве средине бира јунаке „које узима за руку и изводи у један други свет“. Власт и новац налазе се на врху листе демона који опседају Нушићеве јунаке, из којих произилазе описане људске мане и пороци. Много година после његове смрти, све до данашњих дана, кроз сусрете с појавима супротним здравом разуму, неким се отме уздах: „Ех, да нам је сад Нушић“. Читајући Нушићеве текстове који су настајали у деценијама на смени два века, а живећи у овом нашем добу, с правом би се могли запитати да ли би Нушићу, да је неким чудом наш савременик, био довољан један људски век да нас некако опише.

Писац за сва времена

Разумљиво је што се освртом на Нушићево дело, поводом 150 година од његовог рођења, првенствено истичу његов хумор и комедиографија. Но, Нушић је српску књижевност и позориште свога доба задужио и другим делима. У најкомплекснији његов подухват убраја се и стварање историјске трагедије „Неход“, према народној песми из доба цара Душана, „Кнез Иво од Семберије“ и др. Проблематика брачних неверстава, љубоморе, кајања грехова, самоубиства и убиства, са театралним ефектима, може се наћи у његовим драмама – „Пучина“, „Тако је морало бити“, „Иза божјих леђа“, „Јесења киша“.

Ако је време најправичнији судија уметничких вредности, Бранислав Нушић се није изгубио у маглама неумитног заборавља. Он је и данас животан и актуелан. Остао је упамћен као велики родољуб, књижевник и највећи српски комедиограф. Редован члан Српске академије наука постао је 1933. године. Умро је 19. јануара 1938, а сахрањен на Новом гробљу у Београду.

Крсман МИЛОШЕВИЋ

Аларм телесног часовника

НОЋ ЈЕ ЗА
СПАВАЊЕПише: мр сц. др
Часлав Антић

Непобитно је утврђено да континуирани мањак сна води у озбиљне здравствене ситуације. Реч је о болестима попут карцинома, срчаних обољења, дијабетеса типа два, разних инфекција или гојазности, а професор Фостер каже да више од 30 одсто свих случајева са којима се лекари суочавају, долази директно или индиректно од проблема сна.

У народу је раширено веровање да нема ничег горег
када неко замени ноћ за дан

И нсомнија је немогућност да се спава, то јест тим термином се означава несаница. Проузрокују је емоционални поремећаји, а као обољење сврстава се у неуростеније, чија се основна карактеристика састоји из многобројних жалби на психички и физички замор, но општу психофизичку исцрпљеност, са низом субјективних тегобе у виду перманентне несанице или површног сна који не доноси одмор. Пилуле за спавање могу довести до сна, али излечење зависи од одстрањивања емоционалног поремећаја, што се постиже консултацијом психијатра. Међутим, поред овог психичког поремећаја, чије се промене дешавају у CNS на које не можемо утицати без помоћи лекара, многи себе често доводе у стање несанице, тј. поремећаја природно утврђеног ритма активности и одмора, на које можемо утицати нашом вољом и поштовањем природног циклуса смењивања дана и ноћи.

Све се мање зна кад ко леже, а кад устаје. Погледајмо ноћу кроз прозор, у било који час. Из многих околних станова видећемо плавкасто треперење, знак да је телевизор свакако „будан“, а највероватније и власник, уколико није заспао испред екрана. Ту су и компјутерски екрани, где се уз игрице остаје до касно у ноћ, па и по целу ноћ. Имао сам прилике да и до седам сати ујутру затекнем особе поред екрана и да се тек дан спремају за кревет!?

Драматично искакање
из дневне шеме

Све се пореметило, животни ритам се изменио, онолико људи изменило дан за ноћ, и то не само код нас, где пензионери издржавају децу, а млади без посла седе код куће и немају куда, нажалост, ујутру да журе. Мање-више свуда смо сведоци драматичног искакања из некад уобичајене дневне шеме, што се назива циркадијалним ритмом, у значењу цикличних прамена у физичком, психичком и менталном функционисању током 24 сата.

Захваљујући најпре технолошким ино-

вацијама и безграничним могућностима забаве и комуникације, некадашњи дневни темпо активности, навијен према биолошком часовнику, замењен је практично непрекидном будношћу.

Радимо и живимо против природе и против себе, узалудно опомињу научници. Умислили смо да можемо да занемаримо четири милијарде година еволуције и игноришемо чињеницу да смо се развијали у циклусу смењивања ноћи и дана. Оксфордски професор, неуролог Расел Фостер, наводи да људи данас у просеку спавају сат или два краће него пре шездесет година, а непобитно је утврђено да континуирани мањак сна води у озбиљне здравствене ситуације. Реч је о болестима које нам никако не падају на памет у овом контексту, попут карцинома, срчаних обољења, дијабетеса типа два, разних инфекција или гојазности, а професор Фостер каже да више од 30 одсто свих случајева са којима се лекари суочавају долази директно или индиректно од проблема сна.

Живети у сагласју са
природним ритмом

Телесни сат има утицаја на све биолошке процесе у љуском организму. У кратком року промене нису уочљиве, али на дуге стазе тегобе могу бити прилично тешке, објашњава неуролог са Кембриџа

ФИЗИЧКА
НЕАКТИВНОСТ

Физичка неактивност је фактор ризика за кардиоваскуларна обољења, дијабетес тип два, неке малигне неоплазме, остеопорозу, гојазност, дислипидемију, док физичка активност повољно делује на кардиоваскуларни систем, што се посебно односи на физички тренинг, који се дефинише као систематска физичка активност која је на већем нивоу од уобичајене физичке активности. Физички тренинг доводи до хемодинамских, морфолошких, метаболичких, неурохормоналних и психолошких промена.

Хемодинамске промене се огледају у смањењу системског систолног и дијастолног притиска и успоравању срчаног рада.

Морфолошке промене се односе на повећање мишићне масе срца, што доводи до ефикаснијег рада срца.

Метаболичке промене се односе на бољу осетљивост на инсулин, повећава се ниво ХДЛ и апопротеина А1, а смањује концентрација ЛДЛ, ВЛДЛ и триглицерида, смањује адхезивност тромбоцита и коагулабилност крви.

Психолошке промене се огледају у повећању емотивног капацитета и постизању емотивне стабилности, као и мотивисаности за модификацију начина живота.

Ахилеш Реди. Овај научник наводи да су трагови пренебрегавања биолошког часовника јесно видљиви нарочито у случају рака дојке. Његов савет је: живите у сагласју са природним ритмом и избегавајте јако осветљење уочи одласка на спавање, јер оно неповољно утиче на унутрашњи сат и припрему за сан. Светлост је и те како важан чинилац у деловању природних регулатора, а установљено је да је најнеповољнијоније дејство плавичасте светлости (баш онакве каква исијава са телевизијских и компјутерских екрана), зато што утиче на смањење лучења мелатонина, познатог као хормона сна. Сматра се да црвенкаста или наранџаста боја више одговарају сврси.

Остаје као главно питање колико се сна сматра довољним и који је тај недостатак који нас уводи у ризик од низа озбиљних болести. Знамо да је све индивидуално, па у одређеној мери и количина сна, али ипак само условно.

У просеку сматра се да је одраслој особи потребно седам до девет сати сна, некад мало више или мало мање, а све испод шест сати је алармантно. Спавање је у сваком случају од кључне важности за одржавање нормалног нивоа когнитивних вештина, говора, меморисања, размишљања... али и за комплетно психофизичко стање. Уосталом има ли ичег бољег од благотворног и блаженог сна.

Животним стазама Милорада Живановића

МАРАТОНАЦ, ПЕДАГОГ, НАУЧНИ РАДНИК

Многим генерацијама официра био је професор физичке културе. Личним примером пленио је мудрошћу, скромношћу, упорношћу, радиношћу, ерудицијом...

Многи стручњаци тврде да је марафон највојничкија дисциплина, јер истрча-ти 42 километра и 195 метара свако заслужује пажњу и представља прави подвиг. Наиме, да би намерник стигао до циља, потребна му је изузетна психофизи-чка припремљеност и издржљивост. Пу-ковник у пензији мр Милорад Живановић, негдашњи начелник Катедре физичке кул-туре у Војној академији, већи део живота посветио је управо марафону. Од ране младости, као атлетичар са изузетним ре-зультатима, стремио је тркама на дуге ста-зе. Избором Војне академије спојио је сво-је две љубави: позив официра и спорт.

Живановићеви деда по оцу и деда по мајци учествовали су у Церској бици, про-шли албанску голготу и као победници се вратили у земљу. Отац је са пушком у ру-ци учествовао у НОР-у, па је сасвим је при-родно што се определио за војни позив. Војну академију КоВ завршио је 1973. го-дине, али је уз тешку командирску дуж-ност наставио да учи, те је 1987. године дипломирао на Факултету физичке култу-ре у Београду. На том факултету је 1995. године одбранио магистарску тезу „Рела-ција обима и интензитета рада код најбо-љих југословенских марафонаца“. Тај рад комисија је оценила чистом десетком.

Године 1990. Живановић је формирао екипу припадника Војске Југославије у атлетском марафону која је бројала сто такмичара. У то време многи градови су организовали трке марафонаца. У спомен на церске јунаке Живановић је основао Церски марафон који живи, ево, већ 20 го-дина. Од 1989 до 2003. године он је истр-чао тридесет марафона (шест Московских и двадест три домаћа) и освојио тридесет медаља у својој марафонској каријери. Уку-пан број пехара, медаља, диплома и дру-гих признања које је освојио, тешко је утврдити. Захваљујући њему, као тренеру, екипа Војске Југославије редовно је заузи-мала прво место у категорији странаца на чувеном Московском марафону мира.

Аутор је више пројеката спортских ма-нифестација: кроса „Политике“, Неготин-ског полумаратона, Београдског тријатло-на, Војног полумаратона, Церског мара-тона, Бициклистичког полигона на „Миши-ћевим данима у Мионици“, Подгоричког марафона, Београдског марафона 2003 и 2004. године (пријавни центар, секретари-јат и судијска организација), Београдске ролеријаде, Олимпијског покрета на Ади, Треће меморијалне атлетске трке „Диви-зиони генерал Светомир Ђукић“ у Ваље-ву.

Мада је ангажован као професор у Ви-сокој школи струковних студија, познатијој као Академија фудбала, Живановић сваки тренутак слободног времена посвећује младим људима који тренирају у оквиру

Тркачког академског клуба „Церски јуна-ци“. На државним атлетским такмичењима чланови тог клуба постижу веома запаже-не резултате и често су бољи од „Парти-занових“ и „Звездених“ атлетичара. На по-следњем Церском полумарафону Милош Дејановић освојио је друго место, а Сло-бодан Чикарић, треће место. Обојицу тренира којег тренира Живановић. На недавно одржаном државном првенству у марафону, Дејановић је био трећи.

Мој дан испуњен је бројним активно-стима. Нисам дозволио лични парлог, већ настојим да здравље и физичку кондицију одржавам на спортским теренима. Стре-сно време најлакше се може пребродити спортским активностима, каже Живановић.

Својевремено је аутор ових редова из-вештавао са Московског марафона и био све време са екипом. Пред сам старт трке Живановић је марафонцима издао веома прецизна упутства о темпу који треба да примене током трке. А реч је о правој нау-ци, уверили смо се на лицу места, јер је, на основу физичке припремљености и спољне температуре, предвидео резултат сваког тркача понаособ.

Истраживања која је Живановић вршио током минуле две деценије представљају можда најкомплетнију и најпродубљенију анализу марафона у нас, па и шире. Веру-јемо да ће та сазнања успешно преточити у књигу. Уз велики број до сада објавље-них стручних радова, из пера Милорада

Професор мр Милорад Живановић

Живановића објављене су три књиге: Де-чија гимнастика (1998. године), Менаџ-мент спортских организација (2009) и Ме-наџмент спортских манифестација (2009).

Када је устребало Живановић се огле-дао и на бојном пољу. Тако је 1991. године обављао дужност начелника штаба брига-де. Од априла до јуна 1999. године био је заменик команданта бригаде на територи-ји Косова и Метохије, при одбрани од агре-сије НАТО-а.

Лиценцирани атлетски тренер, лиценци-рани атлетски судија, инструктор скијања, спортски педагог, аутор стручних студија, научни радник, само су неки од постигну-ћа Милорада Живановића. Када смо га пи-тали који му је највећи животни домет од-говорио је: „Породица је оно што највише испуњава човека. Супруга и ја, извели смо на прави пут двоје деце. Кћерка је заврши-ла правни, а син економски факултет. Дво-је унучади најдража су ми медаља“.

З. П.

Са Церског полумаратона

ЈУНАЦИМА У СЛАВУ

Поводом 100 година од Церске битке, прве савезничке победе у Првом светском рату, 2. новембра, одржани су 20. Церски полумара-тон и трка студената Србије на 10 км, са стартном и циљном ли-нијом у Текеришу, ис-пред споменика цер-ским јунацима.

Под покровитељ-ством града Лознице, организатори те спортске манифестације били су су Тркачки ат-летски клуб „Церски јунаци“, Универзитетски Спортски Савез Београда и Друштво српских домаћина.

Победник у полумарафону у мушкој конкуренцији је Дејан Богићевић (1:10:52), у жен-ској – Наташа Ђулафић (37:37:9). Међу студентима у трци на 10 километара најбржи су били Милош Милосављевић (37:37,9) и Стана Савић (56:13,4).

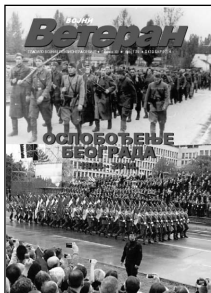

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије
Београд, Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањак

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Милутин
Милошевић

Година XII ■ Број 129 ■ Октобар 2014.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милан Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ

Др Часлав Антић, мр Александар
Симоновски, Радисав Ристић, Ранко
Бабић, Будимир М. Попадић, Никола
Оташ, Душан Старчевић

ДОПИСНИЦИ

Добросав Алексић (Алексинац),
Ранко Бабић (Ниш), Предраг Добић
(Сремска Митровица), Радивоје
Здравковић (Подгорица),
Ило Михајловски (Чачак),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабац),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Жељко Будимски (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ

Будимир М. Попадић, М. Чуљић,
дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

ДИСТРИБУЦИЈА
Павле Лучић

Лист излази месечно.

Тираж: 3.000 примерака

Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА

Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com

Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ISSN 1452-3809

CIP –
Каталогизација
у публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ISSN
1452-3809

ИНФОРМАТОР

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ

ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи
закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул.
Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“),
тел. 011/2644384 и 064/1735395; Клијенте
прима: уторком: од 17.00-19.00 часова;

***Љиљана ЈАКОВЉЕВИЋ**, из Београда,
ул. Чубурска бр.2, Занатски центар „Пејтон“,
тел. 011/2446977 и 064/1427122; Клијенте
прима понедељком, средом и четвртом: зи-
ми од 17.00 - 19.00 а лети од 18.00 -19.30;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ**, из
Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10, тел.
015/314307 и 064/2328165; Клијенте прима:
четвртом од 18.00 - 19.00 часова;

За потребе војних пензионера ови адво-
кати обављаће следеће правне послове: дава-
ће бесплатне правне савете и пружаће све
остале адвокатске услуге уз накнаду по важе-
ћој адвокатској тарифи умањеној за 20 одсто
(адвокати Љиљана Јаковљевић и Гордана
Бучевац Стефановић), односно 30 одсто
(адвокат Ивана Јовановић). Редослед адво-
ката дат је по редоследу склапања уговора.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахране
преко Удружења војних пензионера Србије
требало би да знате да услуге могу користи-
ти чланови УВПС, чланови њихових породи-
ца, као и сви остали војни осигураници.

Преко Удружења могу се добити ком-
плетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина за
сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почаста,
- помоћ око сређивања докумената пре и
после сахране ради регулисања права чла-
нова породице после смрти војног осигура-
ника,
- бесплатан долазак у стан породице
преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се доби-
ти у месним и општинским организацијама
УВПС, или директно на тел. 011/8333-142 и
011/6161-769; 064/1660-423 и 011/3181-812.

МАЛИ ОГЛАС

Мењам нов комфоран стан површи-
не 84,32 кв. мет, други спрат, лифт,
централно грејање, укњижен, превоз
до стана, насеље „Војвода Степа“,
Вождовац, за трособан или троипосо-
бан или два мања стана на Бежа-
нијској коси приближне квадратуре уз
договор. Контакт телефон:
064/40 200 92.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

Истина није само
врхунско начело.

Често је она и вербални
деликт.

Кад власт ради против
себе,

Народ треба да помогне.

Што је демократија шири,

То је пендрек дужи.

До чврстог ослонца

Много је живог блата.

Не цирирамо Дантеа.

Сведочимо из пакла.

Зоран Р. Ковачевић
(Из књиге „Тридвојед“)

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стома-
толошка ординација „Президент М“,
Звездара, Михаила Булгакова (бивша
Душана Петровића Шанета) 46, са ти-
мом искусних стручњака, војним пен-
зионерима нуди бројне погодности:

Део услуга бесплатно – стоматоло-
шки преглед, консултација и стручно
мишљење,

Остале стоматолошке услуге (проте-
зе, пломбе, надоградње и друго), уз
значајне финансијске погодности –
плаћање на рате или са попустом, у
зависности од врсте услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све
стоматолошке услуге брзо, квали-
тетно и повољно.**

Телефони за контакт и информаци-
је: **011/342-7481, 063/214-800,
064/135-1487.**